

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

DE BESLUITEN VAN DE XXe CONFERENTIE VAN HET COMITE MARITIME INTERNATIONAL

I. — Vorige maand te Antwerpen, heeft het COMITE MARITIME INTERNATIONAL zijn eerste naoorlogse Conferentie gehouden, de XXe ener reeks die in 1897 te Brussel aanvang nam met de stichting van het Comité door August Beernaert, Charles Le Jeune en Louis Franck, omringd door een schaar juristen en practici, wier bekommerning ging naar de eenmaking van het Internationaal Zeerecht.

Wil men de besluiten van dit Congres naar hun wezen en hunne draagwijdte beoordelen, dan past het even stil te staan bij de structuur en de werkmethode van het Comité en terug te blikken op de reeds vroeger geboekte uitslagen die tot grondslag liggen van de jongste resoluties.

II. — Het COMITE MARITIME INTERNATIONAL (International Maritime Committee) is een in België gevestigd privaat organisme dat verschillende Nationale Verenigingen voor Zeerecht groepeerd (1).

Deze Verenigingen nu, zijn samengesteld uit vaklieden van het vervoer- en handelswezen ter zee, bijgestaan door juristen.

Wanneer het Comité oordeelt dat een bepaalde stof uit het zeerecht voldoende gerijpt is om in de vorm van een internationaal verdrag gecodificeerd te worden, geeft het de Nationale Verenigingen opdracht de desbetreffende problemen uit te diepen en er verslag over uit te brengen. Zodra de verslagen en voorstellen verenigd zijn, worden zij onderworpen aan een algemeen onderzoek dat op een Internationale Conferentie door afgevaardigden van de Verenigingen wordt gevoerd.

Komt men tot akkoord, dan wordt het aldus ontstane ontwerp van internationaal verdrag aan de Belgische Regering overgemaakt, dewelke op haar beurt een Diplomatieke Conferentie te Brussel bijeenroept om over het ontwerp te beraadslagen

en het gebeurlijk tot internationale overeenkomst te verheffen. (2)

III. — Deze methode is bijzonder vruchtbaar gebleken en heeft geleid tot het sluiten van verschillende verdragen handelend over Aanvaring, Hulp- en Bergloon, Beperking van 's Reders aansprakelijkheid, Cognossementen, Voorrechten en Hypotheken op Zeeschepen, Vrijdom van Staatsschepen (3).

IV. — Na de laatste Conferentie gehouden te Parijs in 1937 werden de werkzaamheden van het Comité noodgedwongen geschorst.

Intussen onderging het zeerecht, onder de druk der gebeurtenissen, een evolutie die zich niet steeds in de lijn van internationale eenheid en samenwerking ontwikkelde (4).

Bovendien bleken sommige verworven oplossingen niet meer toepasselijk op de nieuwe toestanden en dienden tal van vraagstukken getoetst aan de naoorlogse gegevens.

Vandaar de noodzakelijkheid enkele der reeds bestaande verdragen te herzien, de hangende problemen van uit een nieuwe gezichtshoek te beschouwen, en, verder, na te gaan of er zich in die tijdspanne van tien jaar geen nieuwe tendensen tot internationale eenmaking hadden geopenbaard.

Dat was dus het opzet der XXe Conferentie van Antwerpen, wier beraadslagingen tot de volgende belangrijke besluiten hebben geleid.

V. — De eerste resolutie heeft betrekking op het vrijdom van Staatstoehorende schepen en luidt als volgt :

- » De Conferentie,
- » stelt vast dat de behoefte aan een internationaal verdrag over het Vrijdom van
- » Staatstoehorige schepen geenszins vermindert is tengevolge van het in voege stellen

- » van nationale wetten in sommige landen,
- » namelijk de Verenigde Staten en Groot-Britanje, wetten die uitteraard zaken van inwendig recht beheren;
- » dat, inderdaad, de wetten van ieder afzonderlijk land niet toelaten geschillen te beoordeelen waarin een vreemde Staat gemengd is.
- » Dat dus in die leemte moet voorzien worden om te vermijden dat vreemde Staten, ten nadele van de belanghebbenden, het beginsel van Staatsimmunititeit zouden blijven invoeren.
- » Dat, anderzijds, de overeenkomst van 1926 in haar huidige vorm de verschillende in acht te nemen belangen op voldoende wijze bevredigt.
- » Dat zij, ten andere, bekrachtigd werd door dertien Staten en dat haar ratificatie door Frankrijk binnen afzienbaren tijd kan verwacht worden. Drukt de hoop uit dat deze Conventie zal worden bekrachtigd of bijgetreden door al de landen die deelnemen aan de overzeese handel.
- » Gelast het Bestendig Bureau de nodige stappen aan te wenden en maatregelen te treffen om de gewenste uitslag te bereiken of te bevorderen.»

Sedert de eerste wereldoorlog, zijn nagenoeg alle grote Zeemogendheden ertoe gebracht geworden de rol van reders, vervoerders en zakenlui op zich te nemen.

Niet alleen is het aantal door hen ingezette schepen met zuivere regeringsopdrachten aanzienlijk aangegroeid, maar ook dat van de Staatstoegehorende schepen die voor gewone handelsoperaties worden gebruikt.

Die toestand heeft zich uitermate ontwikkeld tijdens de laatste oorlog, zodat het niet meer dan billijk is dat de belanghebbenden die in bewerkingen van die aard gewikkeld zijn dezelfde voordelen en waarborgen zouden genieten als die welke de privaatondernemingen van vervoer ter zee bieden.

De vrijdom van rechtspraak waarachter de Staten zich kunnen schuilen — gevolg van de indeling der machten en van de soevereiniteit — kan op ieder ogenblik de normale gang van verantwoordelijkheden en verhalen storen en alle aanspraak op vergoeding wegens berokkende schade vrijdelen.

Het Angelsaksische beginsel « The King can do no wrong » heeft als tegenhanger in het internationaal publiek recht de regel volgens dewelke vreemde Staten, door wederkerigheid, volstreekte vrijdom kunnen invoeren vóór vreemde Rechtbanken.

Vandaar een algemene drang naar gelijkheid voor alle zeevervoer van commerciële aard, ongeacht de eigendom der aangewende schepen, en zelfs naar opheffing van vrijdom, ten aanzien van schepen met specifieke regeringsopdrachten, in zake aanvaring, hulp en kontrakten met betrekking tot die schepen.

De Internationale Conventie van 10 April 1926 kwam die verzuchtingen bevredigen. Alhoewel door dertien Staten bekrachtigd, was nochtans het onthaal dat haar te beurt viel bij de belangrijkste ondertekenaars veeleer koel. In de Verenigde

Staten, namelijk, was de wetgeving reeds gewijzigd geworden onder de drang van de algemene opinie: de « Suits in Admiralty Act 1920 en de Public Vessels Act 1925 » hadden reeds de Staatsimmuniteit vóór de Amerikaanse rechtbanken geheven zowel op contractueel als op quasi delictueel gebied, terwijl de buitenlandse rechtsverhoudingen, echter, onveranderd waren gebleven. Groot-Britannië, integendeel, bleef zich verzetten tegen alle wijziging in het verantwoordelijkheidsregiem van de Staat; deze laatste kon niet, tegen zijn wil, gedagvaard worden. Wat Frankrijk betreft, daar leek de wetgeving op de Raad van State, onverenigbaar met de Conventie.

In Juli 1947, kwam nochtans een nieuwe en kapitale gebeurtenis tot stand, namelijk de stemming in het Britse Parlement van de « Crown Proceedings Act », dewelke al de bestaande wetgevingen voorbijstreefde en, principieel, een volledige gelijkheid tussen de Staat en de enkelingen op het gebied der aansprakelijkheid instelde.

Van zijn kant, kondigde Frankrijk aan dat de Conventie er eerlang bekrachtigd zou worden.

Het leek dus dat de laatste hindernissen uit de weg geruimd waren.

Hoe zonderling ook, bleek dit niet het geval te zijn, want zowel de Verenigde Staten als Groot-Britannië lieten weten dat, nu de inwendige wetgeving van beide landen verder ging op de weg van de immunitetsontheffing dan de Conventie zelf, deze laatste overbodig was geworden!

Deze zienswijze was het gevolg van een verwarring: inderdaad, de nationale wetten ter zake beheersen uitsluitend geschillen tussen de Staat en zijn onderhorige vóór de nationale rechtbanken, terwijl de conflicten waarin vreemde Staten of vreemdelingen gewikkeld zijn of die vóór vreemde rechtbanken worden gebracht, door een internationaal verdrag moeten geregeld worden, wil men internationale eenvormigheid bereiken.

En dit is juist waarin de Conventie van 1926 voorziet.

De nationale wet blijft haar gebied beheersen terwijl de verhoudingen van internationaal recht door de Conventie worden geregeld. Een en ander bewegen zich op onderscheiden en wel afgebakende terreinen, zonder elkaar te hinderen.

Een voorbeeld zal deze gedachte verduidelijken:

De Amerikaanse wet, zoals de Engelse trouwens, verbiedt het beslag op Staatshandelsschepen; de Conventie laat dergelijk beslag toe; welnu, een schip toebehorende aan de Verenigde Staten kan niet, spijs de Conventie, op Amerikaanse bodem aan de ketting worden gelegd, maar wel ondanks de Amerikaanse wet, in het buitenland, evenals een vreemd schip het zijn kan in de Verenigde Staten. De laatste twee gevallen worden door de nationale wet niet voorzien, en kunnen het ook niet. Zonder een internationaal verdrag zijn zij dus aan de willekeur der betrokken naties overgelaten.

Een Conventie tot instelling van een algemene internationale regeling is dus onontbeerlijk, naast de verschillende nationale wetten.

Deze argumenten, hoofdzakelijk in het licht gesteld door de Belgische afvaardiging, hebben de Conferentie ervan overtuigd dat het verdrag van

1926 niet alleen ongewijzigd gehandhaafd moet worden, maar dat een actie moet worden ingezet om de instemming van de twee Angelsaksische zee-mogendheden te winnen.

De motie, voorgesteld met eenparigheid van stemmen, met inbegrip van de Amerikaanse en Engelse afvaardigingen, stelt dus een wezenlijke vooruitgang daar op de weg naar internationale eenmaking.

VI. — De tweede motie houdt geen beslissende oplossing in van het ingewikkeld vraagstuk der zogenaamde goud-clausulen in de Verdragen over Beperking van de aansprakelijkheid van scheepseigenaars en over Cognosementen. Zij brengt nochtans licht in een stof waar de diepste duisternis heerste en getuigt van het akkoord der Conferentie over enkele grondstellingen die de verdere studiën ongetwijfeld zullen vergemakkelijken. Men oordele naar volgende tekst :

« De Conferentie,

» stelt vast dat de goudstandaard, waarnaar
» al. 1 van art. 15 der Conventie op de beperking van de aansprakelijkheid van scheepseigenaars verwijst, niet verder kan aangewend worden;

» dat om die reden, het Verdrag door tal van landen niet bekrachtigd wordt;

» dat, anderzijds, de vaststelling van de aansprakelijkheidsgrens tot uiteenlopende waarden heeft geleid naar gelang de munt waar in zij uitgedrukt wordt;

» gelast het Bestendig Bureau van het C.M.I.
» met de aanstelling van een Commissie die,
» met de meeste spoed, het vraagstuk zal uitdiepen en zal zeggen of het vatbaar is voor een praktische oplossing die de eenvormigheid en de standvastigheid van de aansprakelijkheidsbeperking op een internationaal plan zal verzekeren. »

Men weet dat de bedoelde overeenkomsten, getekend te Brussel op 25 Oogst 1924, bepalen : de eerste, dat de aansprakelijkheid van een scheepseigenaar de waarde van het schip, van de vracht en de toebehoorten niet zal overschrijden en dat die waarde, in bepaalde gevallen, tot acht Pond Sterling per ton zal worden teruggebracht; de tweede dat de aansprakelijkheid beperkt is tot 100 Pond per kolli. Beide bepalen bovendien, dat deze muntwaarden geschat zijn op voet van hun goudstandaard. (5)

In 1936, echter, tegen alle verwachting in, werd het verband tussen het Engels Pond en zijn goudstandaard uiteengerukt; de bepaling van de verdragen verloor hierbij alle praktische uitwerking. Anderzijds werd de open goudmarkt bijna overal afgeschaft, zodat het Pond, als metaal, zijn rol van maatstaf niet verder kan vervullen. Daarbij komt nog, dat ieder land de waarde van 8 en 100 goudponden heeft omgezet in eigen munt aan de wisselkoers van 1924; daar nu die verschillende munten ongelijke schommelingen hebben ondergaan, verandert ten huidige dage de aansprakelijkheidsbeperking naar gelang het land waar het schip gearresteerd is (6). Zó is, uit de Conventie zelve een

chaotische toestand gesproken waaraan zonder verwijl dient verholpen.

Voor een schip van 2000 ton, b.v. reikt de beperking in België tot 2.800.000 fr.; in Denemarken tot ongeveer 4.000.000 fr., en in Noorwegen tot 2.000.000 fr., allen waarden die in 1924 gelijkstonden met 8 goudpond per ton ! In Engeland, waar de Conventie niet in voege is, betaalt thans de reder 8 Pond papierwaarde. En in landen waar geen beperking per ton wordt toegepast, zoals in Argentinië, Frankrijk, e.a. kunnen de verbintenissen van de eigenaar van het tot voorbeeld genomen schip, stijgen tot 8.000.000 fr. !

Een dergelijke toestand is niet houdbaar, wil men aan de overzeesche handel de zekerheid verstrekken die voor zijn bevordering onontbeerlijk is.

De Conferentie is het dan ook eens geworden om de in voege zijnde goudclausulen te verwerpen. De vraag is nu, door wat ze te vervangen. Tijdens de besprekingen kwamen drie voorstellen tot uiting :

1°) Het Internationaal Muntfonds, opgericht in 1944 door het handvest van Bretton Woods (7) heeft opdracht de pariteit der verschillende munten vast te stellen in verhouding tot de Dollar of het goud, en also tussen die munten een betrekkelijk vast verband te scheppen (8). Vervangt men in art. 15 de uitdrukking « goudwaarde » door « de waarde op voet van de door het Internationaal Muntfonds erkende pariteit op de dag van betaling », dan is de eenvormigheid, althans in de ruimte, zoniet in de tijd, verzekerd, vermits de omzetting der 8 of 100 Pond zal geschieden naar een koers die overal, op een bepaald ogenblik, van toepassing is. Bij gebrek aan een absoluut vaste maatstaf, en ondanks de mogelijke wijzigingen in de pariteit der munten, levert deze oplossing een onbetwistbaar voordeel op, daar zowel de scheepseigenaar als de schuldeiser de verzekering zullen hebben dat de ene en de andere precies dezelfde waarde zal te betalen of te ontvangen hebben, welke ook de plaats van betaling of de gebruikte munt weze. Daartoe is echter één vereiste nodig, nml. dat het Internationaal Muntfonds normaal moge fungeren.

2°) Hieromtrent werd door sommigen twijfel geopperd, met het gevolg dat een subsidiaire maatregel werd voorgesteld, namelijk het Pond of de Dollar als maatstaf te gebruiken, aan de koers van de dag, zonder nadere bepaling.

Hierdoor wordt de aansprakelijkheidsgrens afhankelijk gemaakt van de schommelingen der munten, en verzwijnt in beginsel, zoniet noodzakelijk in feite, het laatste houvast.

De Belgische Vereniging heeft desaan gaande een ontwerp opgemaakt dat beide stellingen vermengt (9).

Zonder de besluiten van de commissie vóór te willen lopen kan worden gezegd dat de heersende mening in de schoot der Conferentie zich ten voordele van een vergelijk tussen de eerste twee voorstellen heeft afgetekend.

3°) Ten slotte, werd een derde meer radicale oplossing overwogen : « afschaffing van alle mone-taire beperking per ton en terugkeer, enkel en eenvoudig, tot het continentaal regiem der beperking tot de waarde van het schip en de vracht ». (10)

Hiervoor is veel te zeggen : vele, alhoewel niet alle moeilijkheden van monetair aard worden aldus vermeden (11), maar niet de risico's verbonden aan de schatting van het schip, b.v. in een verafgelegen land, door onbevoegde of onbetrouwbare personen (12).

VII. — Gezien de complexiteit van het vraagstuk en de onmogelijkheid een beslissing af te dwingen na een algemene discussie waaraan slechts enkele uren konden gewijd worden, heeft de Conferentie wijs gehandeld wanneer ze een internationale commissie met een meer diepgaand onderzoek heeft gelast.

Er valt echter te onthouden, dat de motie getuigt van de eensgezinde wil der Conferentie het regiem van 's reders aansprakelijkheid door een *praktische* regeling over de wereld te unifiëren.

VIII. — De derde resolutie heeft betrekking op drie ontwerpen van internationale verdragen, vastgelegd te Parijs in 1937, en handelend over « Strafvordering en burgerlijke vordering in zake Aanvaring », en « het Bewarend Beslag op Schepen ».

Na enkele opmerkingen die meer de vorm dan de grond beoogden, heeft het Comité besloten de drie ontwerpen ongewijzigd aan de Belgische regering over te maken, met het oog op hun behandeling door een bijeen te roepen Diplomatieke Conferentie.

« De Conferentie besluit de drie ontwerpen » opgemaakt te Parijs in 1937 aangaande de » Strafvordering in zake Aanvaring, de Burgerlijke rechtspleging in zake Aanvaring en » het Bewarend beslag op schepen, ongewijzigd naar de Diplomatieke Conferentie te » verzenden, en gelast het Bestendig Bureau » de geschikte maatregelen te treffen. »

Het gaat hier in hoofdzaak om,

1° aan de rechtbanken van het land waarvan het verantwoordelijk schip de vlag voert, uitsluitende bevoegdheid toe te kennen om over alle strafrechtelijke vorderingen in verband met een aanvaring te vonnissen (13).

2° bevoegdheid te verlenen, naar keuze van de schuldeiser, voor alle burgerlijke en reconventionele vorderingen in verband met een aanvaring, aan de rechtbank :

- a) van de woonplaats van verweerder,
- b) van de thuishaven,
- c) van de plaats van het arrest,
- d) van de plaats van het ongeval in territoriale wateren,

het al, behoudens akkoord van de partijen over een andere keuze of een scheidsrechterlijk verdrag (14).

3° Het beslag op schepen aan ieder schuldeiser, onderaan van een contracterende Staat, toe te staan mits oorlof van de Rechter, tot zekerheid van alle vorderingen spruitende uit een aanvaring of uit elk ander foutief manöever hoofdens schade aan een ander schip of aan diens reizigers of lading toegebracht; behoudens het recht van de eigenaar borg te stellen in de plaats van zijn schip en tegencautie te eisen om de kosten van zijn borgstelling te dekken in geval van een niet verantwoord beslag (15).

IX. — De vierde resolutie is van meer bijzondere

aard. Zij betreft de Regel XXII (16) van de Regels van York en Antwerpen 1924 (17) op de gemene avarië. Men weet dat de avarië-grosse bijna overal en altijd geschiedt op voet van genoemde Regels, die schier automatisch in alle Charter-partijen en Cognitionen voorkomen.

Daar zij het statuut van Internationaal Verdrag niet bezitten, en ten slotte de vrucht zijn van het werk van de « International Law Association », heeft het Comité zich beperkt tot het uitdrukken van een wens die er zal toe bijdragen de Regel XXII, bron van ongelijkheden en misbruiken, te doen hervormen in de zin door de belanghebbenden gewild.

De motie luidt :

« Het « Comité Maritime International » » richt tot de « International Law Association » het verzoek te willen nagaan of de » Regel XXII van de York-Antwerp Rules » 1924 niet nuttig zou herzien worden, in die » zin dat van de wettelijke interest in de be » stemmingshaven zou worden afgezien en dat » een vaste en gelijke rente voor alle landen » zou worden bepaald. »

X. — Het laatste besluit der Conferentie bestrijkt een nieuwe en zeer belangrijke stof, namelijk « Hulp en redding van en door vliegtuigen ter zee ».

Het debat heeft uitgewezen dat de hiermee verband houdende vragen steeds onopgelost blijven, ondanks het feit dat reeds in 1933 en 1936 de C. I. T. E. J. A. (18) twee ontwerpen van verdrag heeft opgemaakt waarvan het laatste in 1938 de Internationale Conventie van Brussel is geworden (19).

De kritiek gaat vooral uit van de Verenigde Staten die een tegenontwerp hebben ingediend. Het meningsverschil komt in hoofdzaak van het feit dat de bedoelde conventie al de andere op de scheepvaart verdringt, zodra een vliegtuig deelneemt aan een redding of een hulpverschaffing of door schepen wordt gered.

De stof vergt dus een nieuwe grondige studie.

Het Comité Maritime International heeft tot plicht over de coördinatie der werkzaamheden te waken. Vandaar zijn besluit :

« Met het doel de technische mogelijkheden » van hulpverlening aan en door vliegtuigen » in zee nader te bepalen, stelt het Comité » Maritime International voor, dat een sub » commissie zou worden gelast met het ver » der onderzoek van het vraagstuk in samen » werking met de bevoegde regeringsinstan » ties en onder meer met de I. C. A. O. »

Men ziet dat de jongste beraadslagingen van het C. M. I. belangrijke uitslagen hebben opgeleverd ten opzichte van de universele eenmaking van het zee-recht.

Bedoeld als een eerste contactname na een pauze van tien jaar, is de Conferentie van Antwerpen tot een gebeurtenis gegroeid die op treffende wijze getuigt van de mogelijkheden die voor een welbegrepen internationale samenwerking open liggen.

Het zal de taak zijn van de aanstaande Conferentie te Amsterdam, in 1949, het antwoord te

brengen op de vragen die nog op een beslissing wachten.

CARLO VAN DEN BOSCH,

Advocaat te Antwerpen.

Secretaris van het Comité Maritime International.

(1) De aangesloten Nationale Verenigingen zijn gevestigd in Denemarken, Verenigde Staten van Amerika, Frankrijk, Groot-Brittannië, Griekenland, Italië, Noorwegen, Nederland, Portugal, Argentinië, Zweden. Andere staan op het punt op- of heringericht te worden in Polen, Tchéco-Slovakie en Egypte.

(2) Het gebeurt vaak dat de beschikkingen van de Internationale overeenkomst opgenomen worden in de interne wetgeving van de ondertekenende landen. Zó komt eenvormigheid tot stand niet enkel in het domein van het internationaal recht, maar ook in de verschillende nationale wetgevingen.

Dit is namelijk het geval in België, waar de Conventies over Aanvaring en Hulp- en Berging de Belgische wetten van 12 Oogst 1911 zijn geworden, en de Conventies over Beperking van 's Reeders Aansprakelijkheid, Cognosseminten, Voorrechten en Hypotheken, en Vrijdom van Staatschepen, die van 28 November 1928.

(3) De eerste twee getekend te Brussel de 23 September 1910; de twee volgende de 25 Oogst 1924; de laatste twee de 10 April 1926.

(4) De «Federal Tort Claims Act 1946 der Verenigde Staten van Amerika». De «Crown Proceedings Act 1947» in Groot-Brittannië. De nieuwe Nederlandse Wet gestemd doch nog niet in voege, op de Beperking van 's reeders aansprakelijkheid.

(5) Art. 15 bepaalt: «De in het huidige Verdrag vermelde munteenheden worden geacht goudwaarden te zijn. De aangesloten Staten waar het Pond Sterling niet als munteenheid gebruikt wordt, behouden zich voor de sommen uitgedrukt in Ponden, in ronde getallen om te zetten volgens hun monetair stelsel.

De nationale wetten mogen de schuldenaar machtigen in nationale munt te betalen naar de wisselkoers in voege op de verschillende tijdstippen bepaald door artikel 3».

(6) Art. 15 der Conventie laat inderdaad aan de verschillende landen toe de som van 8 Goudpond uit te drukken in elke munt. Zó heeft b.v. België 1800 fr. per ton bepaald; Noorwegen: 145 Noorse goudkronen; Zweden: 145 Zweedse goudkronen; Denemarken: 145 Deense goudkronen; Finland: 1550 goudmark. Thans zijn al die waarden verschillend.

(7) Door België bekrachtigd bij de wet van 25 December 1945. (Staatsblad 13 Maart 1946)

(8) Het verband is slechts betrekkelijk vast, in die zin, dat de thans bepaalde pariteiten vatbaar zijn voor herziening naar gelang de ontwikkeling van de economische toestand der betrokken landen.

(9) Ontwerp van nieuw artikel 15: «De in het huidige verdrag vermelde munteenheden, worden beschouwd naar hunne waarde op voet van hun door het Internationaal Muntfonds aanvaarde pariteit op de dag van betaling of, bij gebrek aan dergelijke bepaling, naar hunne waarde aan de wisselkoers op de dag der betaling. Nochtans zal het de schuldenaar vrij staan de munt van de plaats van betaling te kiezen, aan de koers vastgesteld door het Internationaal Muntfonds, of bij gebreke hieraan, door de wisselmarkt op de dag der betaling.

Wordt het duidelijk dat de aldus bepaalde begrenzing der aansprakelijkheid, gevoelig verschilt van de gemiddelde waarde der handelsschepen, zo zullen de Hoge Partijen in huidige overeenkomst over de aanpassing ervan hoeven te beslissen op verzoek van de meerderheid der aangesloten landen.

(10) Het stelsel van de Conventie is de vrucht van een

samensmelting van het zogenaamde continentaal stelsel — dat vóór 1924 in voege was in bijna alle landen en thans nog in de Verenigde Staten, Frankrijk, Argentinië, Spanje — met het Britse stelsel. Het eerste beperkt de aansprakelijkheid tot de waarde van het schip, van de vracht en van de toebehoorten; het tweede — ontstaan in 1862 — tot 8 £ per ton, bedrag dat, ten tijde, gelijk stond met de gemiddelde waarde der Britse handelsvloot, maar thans ver beneden de huidige waarde dier vloot blijft.

(11) De maatstaf is inderdaad de waarde van het schip, waarde die, althans in theorie, overal gelijk is, ongeacht de munt waarin ze uitgedrukt wordt. Die munt, nu, zal zijn in de meerderheid der gevallen, de munt van het land waar het schip gearresteerd is. In het hedendaags regiem van wisselkontrol, kan de scheepseigenaar moeilijkheden ondervinden bij het aanschaffen dier munt, en loopt hij gevaar dat zijn schip ter plaatse verkocht wordt. Met de afschaffing van de wisselkontrol, verdwijnen natuurlijk die verwikkelingen.

(12) De schatting van een schip is soms moeilijk en kan veranderen naar gelang de plaats waar zij geschiedt. Zij kan ook aanleiding geven tot wisselvallige uitslagen naar gelang de betrouwbaarheid der experten die er mee gelast worden. Het voorbeeld van de talrijke misbruiken welke destijds de abandonnementen in zake zeeverzekering gekenmerkt hebben namelijk in het eiland Mauritius, stemt niet tot onbegrensd vertrouwen. Het weze nochtans aangestipt dat de gang van zaken dezelfde is wanneer het gaat om het gewoon schatten en herstellen van avariën volgens een praktijk waarbij alle verzekeraars zich neerleggen.

(13) Ter voorkoming van gevallen zoals dat van de aanvaring in volle zee op 2 Augustus 1925 tussen het Franse schip «Lotus» en de Turkse kustvaarder «Boz-Kourt», waarbij ten gevolge van een verkeerd manoeuvre van de «Lotus» acht man van de gezonken Boz-Kourt om het leven kwamen. De Franse officier van wacht werd te Istanbul aangehouden en tot een gevangenisstraf verwezen. De actie door Frankrijk ingesteld werd door het Internationaal Gerechtshof van Den Haag afgewezen, bij gemis aan een eensluitende internationale regeling (arrest van 7 September 1927).

(14) De bedoeling is de actie van de schuldeisers te vergemakkelijken.

(15) Dit ontwerp van Conventie biedt veel gelijkenis met de Belgische Wetgeving, nml. de wet van 4 September 1908 op het beslag en het opbod bij vrijwillige verkoping van schepen. Deze wet beperkt nochtans het beslag niet tot de gevallen voorzien bij de ontworpen Conventie, terwijl de tegencautie niet enkel de kosten van de hoofdcantie, doch al de gevolgen van een ongeoorloofd beslag dient te dekken.

(16) Regel XXII: «Intrest op de verliezen gebonificeerd in gemene avarij: Er zal een intrest berekend worden op alle in avarij grosse opgenomen uitgaven, offers en uitkeringen, gelijk aan de wettelijke jaarlijkse intrest toegepast in de eindbestemmingshaven waar het avontuur op houdt, of bij gebrek aan een wettelijk erkende intrest aldaar, een jaarlijkse intrest van 5 % tot op de datum van de avarij-grosse regeling, rekening gehouden met de intussen gedane terugbetalingen door de bijdragende belangen of voorafnemingen op de massa der deposito's in gemene avarij.»

(17) Ontworpen door de «National Association for Promotion of Social Science» in 1860, werden zij herhaaldelijk gewijzigd en aangevuld totdat zij in 1924, onder het impuls van de «International Law Association» tot een waar codex van de avarij grosse werden uitgewerkt, dat thans practisch de ganse wereld beheerst, als gevolg van de vrije wilsuiting der betrokken partijen zonder enige tussenkomst van wetgevende aard. Zij vormen alzo een enig verschijnsel in het eenmakingsproces van het internationaal recht.

(18) «Comité International Technique d'Experts Juridiques Aériens».

(19) Deze Conventie werd tot heden door geen enkele natie bekrachtigd.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 29 September 1947.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Vandermersch.

Advocaat-Generaal: M. Colard.

Pleiter: Mr Van Leynseele.

1. Herziening (in strafzaken). — Welke veroordelingen zijn vatbaar voor herziening?

2. Straf. — Is de ontzetting uit bepaalde rechten krachtens de besluitwet van 19 September 1945 een straf?

1. De herziening van in kracht van gewijsde gegane veroordelingen, is een buitengewoon rechtsmiddel, omdat daarmede een reeds beëindigd crimineel of correctioneel geding opnieuw in behandeling komt. Volgens de beperkte opsomming van de wet zijn alleen veroordelingen tot criminele of correctionele straffen vatbaar voor herziening. (S. v. artt. 443 en 447.)

2. De ontzetting uit bepaalde rechten krachtens de epuratie-besluitwet van 19 September 1945, zonder dat een strafrechtelijke veroordeling is uitgesproken, wordt door de wetgever als een loutere veiligheidsmaatregel van burgerlijke aard en niet als een straf beschouwd. Zulks blijkt uit de uitdrukkelijke bewoordingen van het verslag aan de Regent en uit het feit, dat de regels van de burgerlijke procedure ter zake toepasselijk werden verklaard.

Slaedts Juul.

Gelet op het verzoekschrift neergelegd ter griffie van het Hof van Verbreking op 12 Mei 1947, waarbij Juul Slaedts, bijgestaan door Meester Van Leynseele, advocaat bij het Hof van Verbreking, de herziening aanvraagt van het in kracht van gewijsde gegaan arrest van het Hof van Beroep te Brussel, op datum van 26 November 1946, dat het vonnis heeft bekrachtigd van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Turnhout op datum van 10 Juli 1946, waarbij een beslissing werd bevestigd van de heer Krijgsauditeur van Turnhout, die aanlegger vervallen verklaarde van het geheel der rechten voorzien bij het artikel 123 sexties van het Strafwetboek;

Gelet op het met redenen omkleed, en bij het verzoekschrift gevoegd advies, uitgaande overeenkomstig het artikel 443 van het Wetboek van Strafvordering, van drie advocaten bij het Hof van Beroep met tien jaar inschrijving op de lijst;

Overwegende, dat de rechtspleging tot herziening, ingesteld door de artikelen 443 en 447 van het Wetboek van Strafvordering, een uitzonderlijk rechtsmiddel van verhaal is, waartoe enkel kan worden overgegaan in de gevallen, die beperkenderwijze door de wet worden bepaald;

Overwegende, dat luidens het artikel 443, herziening van in kracht van gewijsde gegane veroordelingen slechts wordt toegelaten in criminele en correctionele zaken; dat derhalve enkel veroordelingen tot criminele of correctionele straffen vatbaar zijn voor herziening;

Overwegende dat, in het verslag aan de Regent betreffende de Besluit-Wet van 19 September 1945 aangaande de epuratie in zake burgertrouw, uitdrukkelijk wordt bepaald dat het verval van rechten door de wet ingesteld, waar het, zoals in onderhavig geval, wordt toegepast aan een persoon wiens handelingen aan de beteugeling voorzien door de Strafwet ontsnappen, niet een straf uitmaakt, maar wel een veiligheidsmaatregel van burgerlijke aard;

Overwegende, dat het er niet op aankomt, zoals aanlegger het ten andere laat opmerken, dat de vervallenverklaring van de rechten voorzien bij het artikel 123 sexties van het Strafwetboek, het verlies omvat van de rechten bepaald bij het artikel 31 van dit Wetboek en dat dit verlies, krachtens artikel 7 van hetzelfde Wetboek, wel degelijk een straf is; dat immers, indien de ontzetting van politieke of burgerlijke rechten in het artikel 7 van het Strafwetboek een straf wordt genoemd, wanneer zij als bijkomende bestraffing wordt toegepast aan misdrijven die door het Strafwetboek worden voorzien, de uitdrukkelijke bewoordingen van het verslag aan de Regent betreffende het Besluit-Wet aangaande

de epuratie in zake burgertrouw, niettemin klaarblijkelijk wijzen op de vaste wil van de wetgever om de vervallenverklaring van rechten die hij instelt, afgezien en afzonderlijk van alle bestraffing, niet te beschouwen als een straf, maar wel als een loutere veiligheidsmaatregel van burgerlijke aard;

Overwegende, dat die wil des te duidelijker is daar de regels van de burgerlijke procedure terzake toepasselijk zijn (artikelen 4 en 6 van het Besluit-Wet van 19 September 1945);

Om die redenen:

Verklaart aanleggers aanvraag om herziening niet ontvankelijk.

NOOT: Het komt ons voor, dat het Hof van Verbreking zich over het gestelde probleem niet heet uitgesproken. Ook wanneer de door het Parlement gemandateerde wetgever met talrijke woorden verklaart, dat de ontzetting uit bepaalde rechten alleen een veiligheidsmaatregel van burgerlijke aard en geen straf is, is dit niet meer dan een loutere bewering, die in flagrante tegenstelling staat met de werkelijkheid.

In een noot onder een cassatiearrest van 14 Januari 1946 (Pas. 1946, I, 20) schrijft de eerste advocaat-generaal Hayoit de Termicourt o.m. « La déchéance, mesure d'épuration nationale, bien que de nature civile, est une sanction... » Men kan bezwaarlijk deze veiligheidsmaatregel van burgerlijke aard anders beschouwen dan als een sanctie d.i. een straf!

A.S.

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 7 Juli 1947.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Simon.

Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven.

1. Rechten der verdediging. — Inbeslagneming van het persoonlijk dossier van de verdachte.
2. Nietigheid (in strafzaken). — Onregelmatigheid begaan tijdens het vooronderzoek. — Niet nakoming van de voorschriften betreffende de voorlopige hechtenis.
3. Bewijs (in strafzaken). — Vervulling der vormvereisten.
4. Eed (in strafzaken). — Aanroeping van God.

1. De inbeslagneming van het dossier van de verdachte, opgesteld met het oog op zijn verdediging en inhoudende de briefwisseling gevoerd met zijn advocaten, kan niet als een schending van de rechten van de verdediging worden aangezien, wanneer de inbeslaggenomen stukken werden teruggegeven en het Openbaar Ministerie daarvan, noch in zijn onderzoek, noch in zijn vordering, gebruik heeft gemaakt.
2. Een onregelmatigheid begaan tijdens het vooronderzoek (in casu inbeslagneming van het dossier van de verdachte) heeft de nietigheid van de rechterlijke beslissing, die over de publieke vordering uitspraak doet, niet ten gevolge, wanneer het vonnis, subs. het arrest, deze onregelmatigheid niet heeft overgenomen.

De niet nakoming van de wettelijke voorschriften betreffende de voorlopige hechtenis is zonder invloed op de geldigheid van het vonnis, subs. arrest van veroordeling.

3. Wanneer uit geen enkel stuk der procedure blijkt, dat de op straf van nietigheid voorgeschreven vormvereisten werden in acht genomen, worden zij beschouwd als niet te zijn verricht.
4. In de eedaflegging behoort de aanroeping van God tot het wezen van de op straf van nietigheid voorgeschreven vorm.

Van Dieren Edmond t/ Beheer van Financiën.

Gelet op het bestreden arrest gewezen op 26 April 1947 door het Militair Gerechtshof zetelend te Gent;

Over het eerste middel tot verbreking : schending van artt. 97 van de Grondwet; 37, 38, 39 en 302 van het Wetboek van Rechtspleging in Strafzaken, 3 en 23 van de wet van 20 April 1874 betreffende de voorafgaande hechtenis; 228, 256 en 283 van het Algemeen Reglement van de gevangenis, bij Koninklijk Besluit van 30 September 1905 goedgekeurd; schending van de rechten van de verdediging en onvoldoende motivering, door gebrek aan antwoord op de door eiser genomen besluiten, doordat het bestreden arrest, alhoewel het bekend of ten minste niet ontkent dat eisers dossier « dat de stukken zijner verdediging bevatte en de gehele briefwisseling tussen betichte en zijne raadslieden » door de Openbare Partij in beslag werden genomen en dat gezegde Openbare Partij « kennis genomen heeft van vermelde stukken en ze wellicht heeft doen photocopiëren, namelijk de briefwisseling tussen beroeper en zijne raadslieden », zoals eiser het in zijne besluiten deed gelden, verklaard nochtans dat « deze inbeslagneming niet in de minste mate de rechten van de verdediging heeft kunnen schenden, daar al de inbeslaggenomen stukken aan de beklaagde teruggegeven zijn geweest, en dat het Openbaar Ministerie noch in zijn onderzoek, noch in zijn vordering, er gebruik van gemaakt heeft », dan wanneer de rechten van de verdediging kunnen geschonden worden — en in de zaak geschonden waren, zonder dat de onregelmatig in beslag genomen stukken weerhouden en, in se, in de debatten ingeroepen worden, namelijk door het feit dat de openbare partij, dank zij deze schending, kennis heeft genomen der geheimen der verdediging en dat bij middel van misbruik van dwang en de onbehoorlijke tussenkomst der openbare macht waarover zij beschikt », zoals eiser het in zijne besluiten deed gelden, die niet beantwoord worden, en dan wanneer eiser vooral art. 13 van de wet van 20 April 1874 inriep, die het recht van de aangehoudene tot vrij verkeer met zijn raadslieden waarborgt, recht dat geschonden werd door de inbeslagneming en de kennisneming door de openbare partij, van « de gehele briefwisseling tussen betichte en zijne raadslieden », waaromtrent het bestreden arrest geenszins eisers besluiten beantwoordt;

Aangezien het middel strekt tot de verbreking van het arrest zonder verwijzing;

Overwegende, dat aanlegger het Militair Gerechtshof, bij conclusie, om ontslag der vervolging heeft verzocht op deze grond dat de rechten der verdediging onherstelbaar geschonden zijn geweest door het inbeslagnemen van de dossiers die voor zijn verdediging waren opgesteld en van de gehele briefwisseling tussen aanlegger en zijn raadslieden;

Overwegende, dat het bestreden arrest, die conclusie beantwoordend, vaststelt dat al de inbeslag genomen stukken aan beklaagde teruggegeven zijn geweest en dat het Openbaar Ministerie noch in zijn onderzoek noch in zijn vordering er gebruik van gemaakt heeft;

Dat het daaruit afleidt dat in werkelijkheid de inbeslagneming, waarover aanlegger zich beklagt,

niet in de minste mate de rechten der verdediging heeft kunnen schenden;

Overwegende dat een onregelmatigheid, begaan tijdens het vooronderzoek, de nietigheid van het arrest dat de publieke vordering beslecht, dan alleen voor gevolg heeft wanneer het arrest die onregelmatigheid overgenomen heeft;

Dat uit de souvereine vaststellingen van de rechter over de grond volgt, enerzijds dat, het Militair Gerechtshof niet recht heeft gedaan op onwettig bewijs en, anderzijds, dat het recht van verdediging noch verhinderd noch ingekrompen is geweest;

Overwegende meer bepaaldelijk, wat de beweerde schending van art. 3 der wet van 20 April 1874 en 302 van het Wetboek van Strafvordering betreft, dat de onregelmatigheden van de procedure betreffende de voorlopige hechtenis zonder invloed zijn op de geldigheid van het arrest van veroordeling;

Dat aldus het arrest, behoorlijk gemotiveerd, een wettelijke grondslag heeft gegeven aan de beschikking bij dewelke het aanleggers conclusie strekken-de tot ontslag der vervolging heeft verworpen;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

Over het derde middel tot verbreking : schending van artt. 155, 189, 317 en 332 van het Wetboek van Strafvordering in Strafzaken; van het Besluit van de Prins-Soeverein van 4 November 1814; van artt. 87, 106 en 173 van het Wetboek van Strafvordering voor het leger; van het Koninklijk Besluit van 18 September 1894, art. 14; van art. 32 van de wet van 15 Juni 1935 over het gebruik der talen; van art. 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest beslist : « gelet op de getuigenissen ter zitting van het Krijgshof afgelegd » de betichtingen van A en B, deze laatste zonder de verzwarende omstandigheid van vrijheidsberoving, ten laste van eiser in cassatie bewezen verklaart, dan wanneer enige van gezegde getuigenissen onregelmatig ontvangen werden daar, zoals uit de processen-verbaal van de zittingen van 1 April 1947 en 3 April 1947 blijkt, de getuigen Canaris, Reeder, Martin en Straub hun getuigenis in de Duitse taal aflegden met tussenkomst van een tolk die de door de wet voorziene eed niet aflegde, aangezien de aanroeping tot God : « zoo helpe mij God », niet uitgesproken werd;

Overwegende dat blijkens de vermeldingen van de processen-verbaal der terechtzittingen van 1 en 3 April 1947 de getuigen Canaris, Reeder, Martin en Straub in de Duitse taal hun verklaringen hebben afgelegd, dat die getuigenissen vertolkt werden in de Nederlandse taal door de heer Maerswoudt Pierre, dewelke voorafgaandelijk de eed der tolken had afgelegd in de bewoordingen, vastgesteld door het Koninklijk Besluit van 18 September 1894;

Dat noch uit voorbedoelde processen-verbaal, noch uit enig ander stuk der rechtspleging dat door het Hof inacht genomen zou kunnen worden, blijkt, dat de tolk God's hulp heeft aangeroepen, dat derhalve deze pleegvorm als niet verricht dient beschouwd;

Overwegende, dat de aanroeping van God behoort tot het wezen van de op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm (art. 1 van het Besluit van de Prins Soeverein d.d. 4 November 1814); dat ten

gevolge van die inbreuk op het Besluit van 4 November 1814 en op de in het middel vermelde wetsbepalingen de rechtspleging vóór het Militair Gerechtshof, en het bestreden arrest hetwelk dat naar het vermeldt, berust op de getuigenissen ter zitting van het Krijgshof afgelegd, beide aangetast zijn door een oorspronkelijke nietigheid;

Dat het middel gegrond is, wat het onderzoek van het tweede en van het vierde middel tot verbreking overbodig maakt;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest, in zover het eiser wegens inbreuk op de artikelen 275, 278 en 121bis 1e alinea (Besluit-wet van 8 April 1917, art. 1) veroordeelt; enz.

NOOT : Zie het arrest van het Krijgshof te Gent, 26 April 1947, R.W. 1946 - 1947, 1137.

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 29 September 1947.

Voorzitter : M. Wouters.

Raadshere-Verslaggever : M. Simon.

Advocaat-Generaal : M. Colard.

1. Samenloop van strafbare feiten. — Misdaden.
2. Aangifte aan de vijand. — Geen misdrijf tegen de veiligheid van de Staat. — Gevolgen i.v.m. verzachtende omstandigheden.

1. *Bij samenloop van verschillende misdaden wordt alleen de zwaarste straf uitgesproken. (S.W. art. 62)*
2. *Ofschoon de aangifte aan de vijand voorkomt in hoofdstuk II, boek II, titel 1 van het Strafwetboek vormt zij door haar eigen aard, doel en gevolgen, een misdrijf tegen de particulieren en niet tegen de veiligheid van de staat; ook de bedreigde straffen zoals opsluiting en dwangarbeid, tonen aan, dat het essentieel een misdrijf is van gemeen recht. Hieruit volgt, dat de doodstraf, die van dezelfde aard is, bij het aanvaarden van verzachtende omstandigheden, vervangen moet worden door straffen, bepaald bij art. 80 en niet bij art. 81 S.W. (S.W., art. 121 bis)*

Hazenbosch en cs. t/ Belg. Staat en Van Damme en cs.

Gelet op het bestreden arrest, gewezen door het Militair Gerechtshof, zetelende te Gent, op 13 Juni 1947;

1. — Aangaande de voorziening door Hazenbosch gericht tegen de beslissing over de publieke verdediging :

Over het eerste middel : schending van artikelen 62, 79, 81 van het Strafwetboek doordat, na aanlegger schuldig verklaard te hebben aan samenlopende misdrijven tegen de uitwendige veiligheid van de Staat en na aangenomen te hebben dat er ten voordele van aanlegger verzachtende omstandigheden bestaan, het bestreden arrest, in plaats van de zwaarste straf voorzien bij de wet voor de door het Hof vaststaand verklaarde misdaden te vervangen door levenslange of tijdelijke hechtenis of tot gevangenisstraf van ten minste één jaar, aanlegger tot levenslange dwangarbeid heeft veroordeeld;

Overwegende, dat aanlegger schuldig verklaard is

geweest aan de misdaden voorzien bij artikelen 115, 118bis en 121bis alinea 3 van het Strafwetboek, misdrijven die allen met de dood strafbaar zijn; dat, wijl deze misdrijven samenlopend zijn, één enkele straf, de zwaarste, tegen hem kon uitgesproken worden (artikel 62 van het Strafwetboek);

Dat ten aanleggers gunste, verzachtende omstandigheden aangenomen hebbende, de rechter hem tot levenslange dwangarbeid heeft veroordeeld;

Overwegende, dat aanlegger aanvoert dat die straf onwettig is en dat, luidens artikel 81 van het Strafwetboek de toepasselijke straf levenslange of tijdelijke hechtenis was of een gevangenisstraf van ten minste één jaar;

Overwegende, dat het middel in rechte faalt;

Dat inderdaad, zo de bij voormelde artikelen 115 en 118bis voorziene misdaden, gewis misdaden zijn tegen de uitwendige veiligheid van de Staat op dewelke, in geval van verzachtende omstandigheden, artikel 81 van het Strafwetboek dient toegepast, het anders gelegen is met de bij artikel 121bis, alinea 3 voorziene misdaad;

Dat weliswaar deze misdaad ook voorkomt in hoofdstuk II, boek II, titel I van voormeld Wetboek, maar dat, ondanks de titel van dat hoofdstuk, de misdaad waarover het gaat, niettemin door zijn eigen natuur, zijn doel en zijn gevolgen een misdaad tegen de particulieren uitmaakt, dat zij wezenlijk een misdrijf is van het gemeen recht, zoals de straffen (opsluiting en dwangarbeid), waarmee de wet dreigt in het geval van de alinea 1 en 2 van artikel 121bis, het aantonen;

Dat de doodstraf voorzien bij alinea 3 noodzakelijk dezelfde aard heeft van misdaad van het gemeen recht, zodat, ingeval verzachtende omstandigheden aangenomen worden, zij dient vervangen, overeenkomstig artikel 80 van het Strafwetboek, zoals het bestreden arrest heeft gedaan, geenszins overeenkomstig artikel 81 van dat Wetboek;

(Het overige zonder belang);

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening, enz.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 1 October 1947.

Voorzitter : M. Heyse.

Raadsheren : M.M. Poupeze de Kettenis de Hollaeken en Hennequin de Villermont.

Advocaat-Generaal : M. De Vooght.

Pleier : Mr Hayoit de Termicourt.

Familie-naam. — Actie tot verbetering. — Vervanging van de hoofd- door een kleine letter in het voorvoegsel.

De actie tot verbetering van de akten van de burgerlijke stand, strekkende tot de vervanging van de hoofd- door een kleine letter in het voorvoegsel van een familienaam, is ontvankelijk, daar het voorvoegsel een integrerend deel uitmaakt van de familienaam, waarvan de schrijfwijze, bepaald door een oud en algemeen bekend gebruik, moet beschermd worden.

v. d. H.

Gezien het rekwest namens appellant door Mr. Evrard, pleitbezorger, ingeleid, ter griffie van het Hof de 17 Juni 1947 ontvangen, hetwelk strekt tot de wijziging van het vonnis, in regelmatige vorm voorgelegd, de 20 Maart 1947 door de Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen geveld, vonnis dat onontvankelijk verklaart het rekwest bij hetwelk appellant vraagt dat zijn geboorteakte in het Register der akte van geboorte van de Stad Antwerpen, jaar 1925, nummer 4275 opgesteld, verbeterd zou worden in deze zin dat zijn stamnaam geschreven met een hoofdletter «V» zou geschreven worden met een kleine «v»;

Overwegende dat de bestendigheid van de stamnaam moet verzekerd worden niet alleenlijk op fonetisch standpunt;

Dat die bestendigheid dient verwezenlijkt wat aangaat de gelijkkluidendheid van de naam, zijn materiële voorstelling met al hare eigenlijke bijzonderheden, namelijk de verbinding of de scheiding van de lettergrepen, de uiterlijke gedaante van de letters, hoofdletters, of kleine, waarmede hij geschreven wordt;

Overwegende dat de schrijfwijze van de beginletter van een stamnaam met hoofd- of kleine letter van aard is de onderscheiding tussen namen van verschillende familiën te vergemakkelijken of te verzekeren;

Dat bedoelde schrijfwijze niet kan overgelaten worden aan de willekeur of de fantasie van de opstellers van de akten van de burgerlijke stand noch van de vergissingen door hen begaan afhangen;

Overwegende dat de akte waarvan appellant verbetering vraagt opgesteld werd door de ambtenaar van de burgerlijke stand te Antwerpen;

Overwegend dat appellant gelijkkluidende extra-ten uit het protocol van doop en van trouw der Rooms Katholieke parochie van Eindhoven, lopende van 1683 tot 1810, voorlegt, waaruit blijkt dat de stamnaam zijner voorouders gedurende die periode, onafgebroken met kleine beginletter «v» geschreven werd;

Dat uit dit lang voortdurend bezit van de stamnaam met bedoelde schrijfwijze geschreven dient afgeleid dat de echte stamnaam van appellant moet gespeld worden met een kleine «v» als beginletter;

Om die redenen,

Het Hof, ontvangt het beroep, verklaart het gegrond;

Rechtsdoende, doet het vonnis a quo te niet;

Wijzigende desaan gaande, verklaart het rekwest van appellant ontvankelijk en gegrond; beveelt dat de geboorteakte van appellant in het register der akten van de Burgerlijke Stand der Stad Antwerpen, jaar 1925, nr 4275, opgesteld, zal verbeterd worden in deze zin dat de beginletter van de stamnaam van appellant zal geschreven worden met een kleine «v» in stede van de hoofdletter «V» verkeerdt in bedoelde akte geschreven;

Beveelt dat het tegenwoordig arrest zal overgeschreven worden in de lopende registers van de Burgerlijke Stand der Stad Antwerpen met melding ervan in rand der verbeterde akte;

Stelt de kosten van beide aanleggen ten laste van appellant.

Nevenstaand arrest hervormt het hiernavolgend vonnis.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1ste Kamer — 20 Maart 1947.

Voorzitter : M. Bervoets.

Rechters : M.M. Carsau en Dieryck.

Openbaar Ministerie : M. Sury.

Pleiter : Mr. Hayoit de Termicourt.

Familienaam. — Actie tot verbetering. — Vervanging van de hoofd- door een kleine letter in het voorvoegsel.

De actie tot verbetering van de akten van de burgerlijke stand strekkende tot de vervanging van de hoofd- door een kleine letter in het voorvoegsel van een familienaam, is niet ontvankelijk door het ontbreken van elke vaste regel omtrent de schrijfwijze der voorvoegsels van familienamen.

V. d. H.

Aangezien de vraag van vertoger er toe strekt te bekomen dat zijn familienaam, welke thans geschreven wordt met een grote letter «V» in de toekomst zou geschreven worden met een kleine letter «v»;

Aangezien er geen enkele vaste regel bestaat aangaande de schrijfwijze hetzij met een kleine letter, hetzij met een hoofdletter der voorvoegsels der familienamen;

Dat elkeen de mogelijkheid bezit deze beginletters te schrijven met een kleine of grote letter volgens zijn keuze zonder zich te bekommeren over de wijze der vorming van deze letters in zijn geboorteakte of in de akten van de Burgerlijke Stand van zijn voorouders;

Aangezien bijgevolg de vraag tot verbetering van de akte van de burgerlijke stand die tot voorwerp heeft de verandering van de schrijfwijze van de beginletter van het voorvoegsel «VAN» thans met hoofdletter in deze van «van» met een kleine letter onontvankelijk is (cfr. Gent, 1 Juli 1896, Pas. II, 1897; Gent, 20 December 1917, Pas. II, 80; De Page, Droit Civil, I nr 292).

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Verklaart de vraag van vertoger onontvankelijk en veroordeelt hem tot de kosten.

NOOT : Het vraagstuk, dat door het bovenstaande arrest en het hiernavolgend vonnis, verschillend werd opgelost, is in de rechtspraak en rechtsleer betwist. In de zin van het vonnis zijn te vermelden : De Page, 2^e uitgave, I, n° 292; Nouvelles. V° Etat civil n° 48; Rb. Gent, 18 Juni 1873, B. J. 1883, 395; Rb. Leuven, 18 April 1877, Pas. 1877, III, 318; Rb. Gent, 5 November 1878, Pas. 1879, III, 140; Rb. Gent, 11 December 1878, Pas. 1879, III, 141; Rb. Leuven, 14 November 1887, J. T. 1392; Rb. Gent, 3 Februari 1892, P. P. 1892, 624; Rb. Antwerpen, 27 Maart 1896, Pas. 1896, III, 172; Hof Gent, 1 Juli 1896, Pas. 1897, II, 17; Hof Gent, 20 December 1917, Pas. 1918, II, 80; Rb. Antwerpen, 21 November 1933, R. W., 1934, 261.

In de zin van het arrest kan verwezen worden naar : Pandectes belges, V° Actes de l'Etat civil; Répertoire pratique V° Nom en prénom n° 67; Kluyskens, Personen- en Familierecht, n° 34; Pirson, noot in J. T. 1945, 222; Planiol, Ed. 1946, n° 503; Hof Brussel, 12 April 1874, Pas. 1874, II, 247 (du Bus in plaats van DuBus); Hof Gent, 14 November 1883, B. J. 1884, 84; Rb. Brugge, 1 Maart 1884, B. J. 1884, 79; Rb. Gent, 14 November 1883, B. J. 1884, 811 (de in plaats van De); Hof Gent, 26 April 1884, Pas. II, 252, B. J. 1884, 566 (de Cromburg-

ghe in plaats van De Crombrughe); Hof Brussel, 25 April 1888, Pas. 1888, II, 280; Hof Brussel, 15 December 1898, Pas. 1899, II, 172; Hof Brussel, 20 Juli 1898, Pas. 1899, II, 116 (Lebrun in plaats van Le Brun); Rb. Kortrijk, 12 Maart 1913, P. P. N° 842 (de Moor in plaats van De Moor); Hof Luik, 25 Mei 1923, B. J. 1925, 203; Hof Luik, 30 Maart 1926, 354, Pas. II, 157; Rb. Gent, 20 December 1944, J. T., 1945, 221.

Het onderzoek van de rechtspraak toont aan, dat het Hof van Beroep te Brussel en dit te Luik, steeds sterk gehecht zijn gebleven aan de theorie, die door het bovenstaande arrest nogmaals wordt bijgetreden. Daarentegen is het Hof van Beroep te Gent weifelend. De rechtbank te Gent heeft de door haar gedurende lange tijd trouw gevolgde zienswijze van het hierna gepubliceerde vonnis thans verlaten, zoals blijkt uit een van haar uitgaande en nog te bespreken beslissing, — de meest recente op dit gebied.

Er bestaat volstrekte eensgezindheid over de drie volgende punten:

Het met een kleine letter geschreven voorvoegsel is geen kenteken van adel. Indien de tegenovergestelde mening vrij algemeen is, is zij evenwel ongegrond. Maar de dwaling van de eiser t.a.v. de drijfveer ener rechtsvordering er toe strekkende, dat het voorvoegsel van zijn naam voortaan met een kleine letter zou worden geschreven, blijft vreemd aan de grond van zijn eis.

Iedereen neemt ook aan, dat het voorvoegsel integreerend deel is van de naam en daarvan een bestanddeel vormt. (Colin en Capitant, uitgave 1939, n° 396; De Page, t.a.p.) Eindelijk wordt ook eensgezind aanvaard, dat iedereen recht heeft op zijn naam, zoals die door een standvastig gebruik en een lang bezit werd bepaald. De Page zelf hecht zijn goedkeuring aan het arrest van het Hof te Luik van 30 Maart 1926, waarin bevestigd wordt, dat de vastheid van de naam zowel op grafisch als op fonetisch gebied moet verzekerd worden.

De eigenaar van de naam heeft derhalve een onbetwistbaar recht op het behouden van de schrijfwijze en de gelijkkluidendheid ervan. Dit recht is voorzien van een actie tot verbetering van de akte van de burgerlijke stand, indien de ambtenaar de schrijfwijze van de naam zou veranderd of geschonden hebben.

De vraag, die aan het onderzoek van het Hof werd onderworpen, was dus te weten of de schrijfwijze van het voorvoegsel met een hoofdletter of met een kleine letter een deel is van de naam en aan deze zijn grafisch aspect, zijn factuur, zijn materiële voorstelling verleent.

Het vonnis a quo heeft op deze vraag ontkennend geantwoord en het voornaamste argument herhaald, dat door de rechtsleer en de rechtspraak, die deze mening voorstaan, wordt naar voren gebracht. Er bestaat geen enkele regel, zegt men, en geen enkele wet, die toelaten te zeggen, dat het voorvoegsel, hetzij met een hoofdletter, hetzij met een kleine letter zou moeten geschreven worden. Het gebruiken van de twee schrijfwijzen is derhalve facultatief. Zij zijn verwisselbaar en zowel de ambtenaren van de burgerlijke stand als de eigenaar van de naam, kunnen naar willekeur de ene of de andere volgen zonder gebonden te zijn aan een vroegere keuze.

Het is niet twijfelachtig, dat deze mening beïnvloed is door de wens te reageren tegen de valse gedachte, dat het voorvoegsel met een kleine letter een teken van adel zou zijn. Uit het feit, dat het voorvoegsel met een kleine letter geen enkele betekenis t.a.v. de adellijke afstamming heeft leidt men af, dat het gebruik van de hoofdletter geen enkele betekenis heeft en dat de schrijfwijze van het voorvoegsel zonder belang is.

Dit is het vraagstuk verkeerd stellen. Zo wordt zelfs het beginsel uit het oog verloren, dat door hen zelf, die de thesissen van het vonnis bijtreden, aanvaard wordt: men moet de vastheid van de schrijfwijze van de naam verzekeren en de bezitter ervan heeft een burgerlijk recht deze schrijfwijze behouden te zien.

De kwestie is niet te weten, of er al dan niet een wettelijke regel bestaat bepalend of het voorvoegsel, ja dan neen, met een kleine letter zal geschreven worden maar wel of een vaststaande schrijfwijze van het voorvoegsel, voorkomend in de naam van een bepaald persoon, hetzij met een hoofdletter, hetzij met een kleine letter, volgens een oud en algemeen bekend bezit, al dan niet deel uitmaakt van de naam.

Aldus gesteld kan er op die vraag slechts één geldig en logisch antwoord gegeven worden. Vermits het voorvoegsel een integrerend bestanddeel van de naam vormt en de bezitter van de naam een publiek recht op zijn orthografische vastheid heeft, heeft hij het recht te eisen, dat de schrijfwijze van het voorvoegsel, zoals die door een oud en algemeen bekend gebruik werd bepaald, zou geëerbiedigd worden en kan hij zijn recht beschermen door een actie tot verbetering in te stellen.

Het is dit beginsel, dat door het hier bovenstaande arrest in zeer gelukkige bewoordingen in herinnering wordt gebracht.

Een arrest van het Hof te Gent van 20 December 1917 heeft ten gunste van de thesissen van het vonnis een argument van grammaticale aard voorgebracht. In het Nederlands, aldus het arrest, is «de» een bepalend lidwoord, dat onverschillig met een hoofd- of kleine letter kan geschreven worden.

Dezelfde opmerking zou kunnen gemaakt worden voor

het lidwoord «le» in het Frans; «de» of «le» zijn oorspronkelijk lidwoorden, die de manier aanduiden waarop de naam zich gevormd heeft door het aanwijzen, hetzij van het beroep «De Bakker», «Le Boulanger», hetzij van de woonplaats van zijn bezitter: «Vander Molen», «Dumoulin», «Van den Bosch», «Dubois».

Maar deze filologische oorsprong is niet meer afdoend, wanneer de naam gevormd zijnde, het er om gaat de orthografische vastheid, zoals die in de loop der tijden werd bepaald, ervan te verzekeren. Het is de wijze, waarop hij praktisch geïndividualiseerd werd, die in acht moet genomen worden, en niet zijn aanvankelijke toponymische betekenis.

Kluykens heeft ten gunste van de door bovenstaand arrest aangenomen thesissen een nieuw argument getrokken uit de Besluitwet n° 64 van 30 November 1939, Art. 299 van deze Besluitwet, inhoudende het wetboek van registratie hypotheek en griffierechten, en geplaatst in de sectie: «Adellijke patentbrieven en akten van naamsveranderingen», bevat de volgende bepaling: «Het recht is vastgesteld op 300 fr. voor de akte van de geslachtsnaam. Het wordt op 10.000 fr. gebracht, wanneer de akte tot voorwerp heeft de vervanging van een hoofdletter door een kleine».

Kluykens besluit uit deze tekst, dat de wetgever op definitieve wijze de thesissen veroordeeld heeft van de niet-ontvankelijkheid ener actie tot naamsverbetering, die alleen het terugbrengen van de kleine letter in het voorvoegsel tot voorwerp heeft. Voortaan, zegt hij, is een dergelijke eis klaarblijkelijk gegrond, vermits het vervangen in het voorvoegsel van de hoofdletter door een kleine door de wetgever zelf als een naamsverandering wordt gequalificeerd.

Deze theorie werd door de burgerlijke rechtbank te Gent, op tegenstrijdige conclusies van het O.M., door haar vonnis van 20 December 1944 bijgetreden.

Het is opmerkenswaardig, dat het arrest van Brussel geen gewag maakt van de argumentatie van Kluykens, dan wanneer het vonnis van Gent ongetwijfeld daartoe aanleiding gaf.

Zonder twijfel heeft het Hof te Brussel gemeend, dat, zo de besluitwet van 30 November 1939 op onrechtstreekse wijze en op fiscaal gebied de rechtspraak bevestigd heeft, die de ontvankelijkheid van de actie tot verbetering aanvaardt, wanneer zij strekt tot vervanging van een hoofdletter door een kleine letter in het voorvoegsel, de draagwijdte ervan zou worden overschat door haar een beslissende waarde op civielrechtelijk gebied toe te kennen. De volmachten, krachtens dewelke de Koning de besluitwet n° 64 heeft uitgevaardigd, strekten zich niet uit tot de reglementering van het burgerlijk recht, dat de eigenaar van een geslachtsnaam bezit. Het is daarom, dat men van mening kan zijn, dat de besluitwet, in de kwestie die ons bezig houdt, slechts een gezags- en geen legislatieve waarde heeft.

H. T.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4de Kamer. — 24 Mei 1947.

Voorzitter : M. Van Winckel.

Raadsheren : MM. Lagae en Van Hoy.

Subst. Procureur-Generaal : M. Bohyn.

Pleiters : Mrs Van Impe, Van Impe zoon en Heyvaert.

1. Aansprakelijkheid voor anderen. — Autobestuurder vergezeld van de eigenaars van de lading.
2. Aansprakelijkheid der ouders. — Geen onvoorzichtigheid van het kind.
3. Schade. — Dood van minderjarig kind. — Onstoffelijke schade van de ouders.

1. De ondernemer van vervoer is aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt door de daad van een door hem aangesteld autobestuurder, niettegenstaande deze laatste vergezeld is van de eigenaars der lading, vermits de ondernemer van vervoer, over de autobestuurder in de bediening waarvoor hij gebruikt wordt, het gezag blijft behouden. (B.W. art. 1384, 3°)

2. Wanneer een minderjarig kind, slachtoffer van een verkeersongeval, geen enkele onvoorzichtigheid begaan heeft, bestaat er geen aanleiding tot een verdeelde aansprakelijkheid t.a.v. de ouders, daar dezen geen gebrek aan waakzaamheid kan verweten worden. (B.W., art. 1384, 2° en 5°)

3. De onstoffelijke schade voor de dood van een min-

derjarig kind, kan ex aequo et bono op frs 30.000 voor elk der ouders bepaald worden.

O. M., De Dycker en van Acoleyen t/ Geirnaert en Van Damme.

A. Ten aanzien van de strafvordering : (zonder belang);

B. Wat de burgerlijke aansprakelijkheid van gedaagde Van Damme betreft :

Overwegende dat bij besluitschrift voor het Hof dd. 22 April 1947 Van Damme aanvoert dat hij niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor de daden van Geirnaert, daar deze zijn aangestelde niet was en voor zijn rekening niet reed; dat hij om zijn zienswijze te staven het bewijs aanbiedt van een reeks feiten en omstandigheden waaruit zou moeten blijken : 1° dat hij uit welk oogpunt ook, met de autoreis, tijdens dewelke het ongeval plaats greep niets te maken had; 2° dat die autoreis onder leiding en bestuur van vader en zoon Dhaenens geschiedde zodat ware hij zelf als aansteller van Geirnaert aangezien zijn gezag op 't ogenblik van het ongeval tijdelijk op de heren Dhaenens was overgegaan;

Overwegende dat de aangehaalde feiten en omstandigheden noch gepast noch afdoende zijn;

Overwegende dat het van belang ontbloot is te weten, of Van Damme Albert al dan niet aan vervoer deed en of hij al dan niet het recht had de vrachtwagen te gebruiken die hem door het geheim leger voorlopig toevertrouwd was geweest en die hij later vanaf 21 December 1944 tot 18 April 1945 regelmatig in huur nam;

Overwegende dat het vaststaat dat Van Damme die de vrachtwagen in zijn bereik had, er op 29 November 1944, mogelijk op aanvraag van de heren Dhaenens en mits tussenkomst van het vervoerbureau, in feite over beschikte en aan Geirnaert opdracht gaf de reis naar Kapelle op den Bosch als autogeleader te ondernemen; dat immers Geirnaert, na het gebeurde aan de verbalisanten verklaarde, dat hij als autogeleader in dienst was van Van Damme, en later ter correctionele rechtbank dd. 19 November 1946 dat hij toen het ongeval plaats greep sinds zes weken terug bij Van Damme was als chauffeur, dat hij eindelijk ter terechtzitting van het Hof dd. 22 April 1947 uitdrukkelijk verklaarde dat Van Damme Albert hem als loon voor de autoreis 100 fr. betaalde hetgeen door gedaagde niet werd tegengesproken;

Overwegende dat eindelijk de omstandigheid dat vader en zoon Dhaenens voor wie de lading van de vrachtwagen bestemd was, de autogeleader Geirnaert vergezelden niet van aard is om de burgerlijke aansprakelijkheid van gedaagde Van Damme in hunnen hoofde te verplaatsen, dat door hun aanwezigheid en hun belang in de reis, het verband van ondergeschiktheid van Geirnaert tot Van Damme niet ophield te bestaan; dat Van Damme wel degelijk het gezag bleef houden over Geirnaert in de werkkring waarin deze werd gebruikt; dat de heren Dhaenens er voor te zorgen hadden dat de vervoerde waar gaaf tot haar bestemming gebracht werd en dat zij derhalve bevoegd waren om het gewenste toezicht op de waar uit te oefenen maar

dat zij geen hoedanigheid hadden om aan Geirnaert bevelen te geven in verband met het sturen zelf van de vrachtwagen;

Overwegende dat, wat de techniek zelf van het sturen betreft, Geirnaert onder de uitsluitende leiding bleef van zijn aansteller Van Damme, waaruit voortvloeit dat de heren Dhaenens niet burgerlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld, naar aanleiding der fout welke, bij dit sturen door Geirnaert werd gepleegd;

Ten aanzien der burgerlijke vorderingen;

Overwegende dat om te doen aannemen dat het slachtoffer toen het aangereden werd op de rijbaan en niet op de voetweg was en zich dus onvoorzichtig aanstelde, gedaagde gans ten onrechte naar voren brengt, bij besluitschrift voor het Hof dd. 22 April 1947, dat geen bandsporen door de vrachtauto op « het aardwegje » werden achtergelaten;

Overwegende dat de voetweg, op de plaats van het ongeval gelijkgronds is en met stenen is belegd; dat de afwezigheid van bandsporen er enkel en alleen zou kunnen op wijzen dat Geirnaert juist voor het ongeval verwaarloosde duchtig te remmen of althans dat het zijn remtoestel aan doelmatigheid ontbrak;

Overwegende dat, waar geen onvoorzichtigheid aan het kind De Dycker André kan worden toegeschreven, ook geen gebrek aan waakzaamheid tegen diens ouders, burgerlijke partijen in zake kan worden ingeroepen; dat de gerustheid der ouders over hun zoontje volkomen uitlegbaar was door het feit dat het kind dagelijks langs dezelfde weg naar school ging en huiswaarts keerde in gezelschap van oudere schoolmakkertjes zoals dit trouwens op de dag van het gebeurde het geval was, dat de aanrijding zich ook en in zelfde omstandigheden kon voorgedaan hebben, hadden de burgerlijke partijen zelf of een hunner het kind vergezeld; dat dus bezwaarlijk een deel der verantwoordelijkheid in het gebeurde lastens de burgerlijke partijen kan worden weerhouden;

Overwegende dat de stoffelijke schade geleden door de burgerlijke partij De Dycker Louis, zo zij handelt billijk en oordeelkundig door de eerste rechter begroot werd op 3.263,80 fr.;

Overwegende dat de vergoeding door de eerste rechter ex aequo et bono aan ieder der burgerlijke partijen toegekend wegens zedelijke schade aan het Hof als overdreven voorkomt en in de mate hierna bepaald dient te worden verminderd;

Om deze redenen :

Het Hof, (.....)

Ten aanzien der burgerlijke vorderingen :

Bevestigt het bestreden vonnis in zijn beschikkingen mits deze wijziging dat de vergoeding wegens de geleden zedelijke schade ex aequo et bono door de eerste rechter toegekend aan de burgerlijke partij De Dycker Louis, herleid wordt tot 30.000 frank en aan de burgerlijke partij van Acoleyen Maria, insgelijks tot 30.000 frank, zodat aan de burgerlijke partij De Dycker slechts toekomt de som van (.....), enz.

NOOT : De eerste rechter had, wegens onstoffelijke schade, aan elk der ouders een bedrag van 50.000 fr. toegekend.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 29 Mei 1947.

Voorzitter: M. Bervoets.

Pl. Rechters: M.M. Van Lidth de Jeude en Aerts.

Pleiters: Mrs Van Oekel en J. De Raedemaeker.

**Sequestratie. — Bewijs der echtheid van schuldvoor-
dingen. — Bevoegdheid van de Rechtbank.**

De schuldeisers van een schuldenaar, wiens goederen bij de wet in bewaring werden gesteld, zijn voor de uitoefening van hun verhaalsrecht niet gehouden t.o. van de « Dienst van het Sequester » een reeks negatieve bewijzen te leveren.

Wanneer tussen de schuldeisers en de « Dienst van het Sequester » een geschil ontstaat over de echtheid van een schuldvordering, zijn de rechtbanken bevoegd dit geschil te berechten en zulks overeenkomstig het gemeen recht.

(Besluitwetten van 17 Jan. 1945 en 10 Jan. 1946, artt. 6 en 1)

Dienst van het Sequester t/ Van Dessel en cs.

Overwegende, dat de eis van aanlegger er toe strekt nietig te horen verklaren de akte van ontlening van een kapitaal van 401.150 frank, verleden voor Mter Gabriël Smout, notaris te Hoboken, op 14 Juni 1944 in voordeel van eerste en tweede verweerders lastens derde en vierde verweerders;

Overwegende, dat indien men het stelsel van de Dienst van het Sekwester moest huldigen de schuldeisers van een onder sekwester gestelde schuldenaar om hun schuldvordering te kunnen uitoefenen zouden verplicht wezen een reeks negatieve bewijzen te leveren;

Overwegende, dat heel wijselijk de wetgever heeft bepaald dat indien een geschil aangaande de geldigheid van de schuldvordering blijft bestaan tussen de Dienst van het Sekwester en een schuldeiser, deze betwisting dient onderworpen aan de bevoegde Rechtbanken en dat deze gehouden zijn door het gemeen recht;

Overwegende, dat ten overvloede in casu de verweerders sub 1° en 2° een uitleg verstrekken, welke als zeer waarschijnlijk voorkomt, en dat de aanlegger geen enkel bepaald feit aanhaalt van aard deze uitleg te ontzenuwen;

Overwegende, dat de Sekwester verklaart zich te gedragen naar de wijsheid der Rechtbank en ook in gebreke blijft een enkele bepaalde en doeltreffende grief aan te halen tegen de geldigheid van de akte van ontlening verleden voor notaris Smout te Hoboken, op 15 Juni 1914, tussen eerste en tweede verweerders enerzijds en derde en vierde verweerders anderzijds;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Wijst aanlegger af van zijn eis en veroordeelt hem tot al de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE VEURNE

22 Mei 1947.

Voorzitter: M. de Vos de Maldergem.

Rechters: M.M. Delaere en Valcke.

Procureur des Konings: M. De Cuyper.

Pleiters: Mrs De Cuypere en Van Daele.

Levensonderhoud. — Minderjarig kind van echtgescheiden ouders.

De vordering tot het verstrekken van levensonderhoud aan een bij zijn moder verblijvend minderjarig kind, dat bij rechterlijke beslissing, na echtscheiding aan de vader werd toevertrouwd, is niet ontvankelijk daar zij in strijd is met een vroegere de openbare orde aanbelangende uitspraak van de Rechtbank. (B.W. art. 302.)

Duforet t/Houck.

Aangezien de eis strekt: A. tot betaling aan aanlegster door verweerder, ener som van 23.560,— frank met de gerechtelijke interesten, wegens de uitgaven die door aanlegster gedaan werden voor de opvoeding en het onderhoud van het kind van partijen in zake, en B. tot betaling van een onderhoudspensioen ten behoeve van hetzelfde kind;

Aangezien de verweerder de onontvankelijkheid van de eis opwerpt, omdat door vonnis dezer rechtbank d.d. 8 Juli 1943, de bewaking en de opvoeding van boven bedoeld kind aan verweerder toevertrouwd werden en verder, omdat de vordering ingesteld werd door aanlegster, handelende in persoonlijke naam;

Aangezien de eis gesteund is op het recht tot onderhoud waarop een minderjarig kind aanspraak kan maken;

Dat dit recht overeenstemt met de verplichting « jure sanguinis », welke luidens artt. 203 en 303 van het Burgerlijk Wetboek op beide partijen, ouders van het kind, weegt;

Aangezien echter het vonnis dezer rechtbank d.d. 8 Juli 1943, waarbij de echtscheiding tussen partijen toegelaten werd, de bewaking over hun zoon H. L. uitdrukkelijk aan verweerder voorbehouden heeft;

Dat deze maatregel niet herzien werd toen de toestand gewijzigd werd, enerzijds door het tweede huwelijk van verweerder in October 1944, en anderzijds door het vluchten van de zoon H. L. naar aanlegster, die hem opnam op 3 Augustus 1945, zodat aanlegster zich het haar indertijd onttrokken bewakingsrecht wederrechtelijk aanmatigde;

Aangezien aanlegster aldus haar eis tegen verweerder niet kan vervolgen in strijd met een beschikking die de openbare orde raakt;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

verklaart de eis onontvankelijk en wijst hem af, enz.

NOOT: De door een rechterlijke beslissing getroffen maatregelen t.a.v. de bewaring en de opvoeding van minderjarige kinderen zijn steeds van voorlopige aard en kunnen altijd in het belang van de kinderen worden herroepen of gewijzigd. (Vgl. Les Nouvelles. Droit Civil, V° Divorces et séparation de corps, t. II, n° 1553).

Het is de jurisdictie welke de maatregelen bevelen heeft,

die ook bevoegd is ze in te trekken of te wijzigen. (Cass. 1 December 1932, Pas. 1933, I, 37)

Ter zake had de eiseres, alvorens de vordering tot verstrekking van levensonderhoud in te stellen, een nieuwe en andere regeling van het bewakingsrecht moeten aanvragen.

VREDEGERECHT TE LEUVEN

2e Kanton. — 1 Juli 1947.

Vrederechter: M. Theunis.

Pleiters: Mrs Craninx en Dohet.

Huur en verhuur van huizen.

De vrederechter is bevoegd ten aanzien van een eis tot schadevergoeding gesteund op art. 7, alinea 3 van de besluitwet van 12 Maart 1945, ongeacht het gevorderde bedrag. Alle vorderingen betreffende huishuren, met uitzondering van die betrekking hebbende op pachten, veepachten en garfpachten, komen voor de vrederechter van de plaats, waar het onroerend goed gelegen is.

Alle rechtsvorderingen, die op de bepalingen van de besluitwet van 12 Maart 1945 gesteund zijn, zijn, ongeacht hun aard of hun doel, slechts ontvankelijk, indien de verzoeningsprocedure bij deze besluitwet bepaald, heeft plaats gehad.

(Besluitwet van 12 Maart 1945, artt. 33 en 34)

Boers t/ Frantzen.

Aangezien verweerster tot onze onbevoegdheid concludeert, om reden het gevorderde bedrag van 7.500,— frank de gewone bevoegdheid van de Vrederechter overschrijdt;

Aangezien luidens het exploit van rechtsingang, de vordering gesteund gaat op de bepaling van de besluitwet van 12 Maart 1945 inzake huishuur (artikel 7, derde alinea), ingevolge dewelke de vroegere bewoner recht heeft op schadevergoeding indien degene, ten voordele van wie de verlenging geweigerd of ingetrokken werd, de gehuurde percelen niet betreft binnen drie maanden na het vertrek van de huurder of indien de bewoning fictief is;

Aangezien anderzijds uit de laatste alinea van artikel 34 van voornoemde besluitwet blijkt dat elke vordering betreffende huishuren, moet gebracht worden voor de Vrederechter van de plaats waar het onroerend goed gelegen is, met uitzondering van de vorderingen betreffende de pachten, de veepachten en de garfpachten;

Aangezien we dienvolgens wel degelijk bevoegd zijn om van de eis kennis te nemen (Horion, nr 25 en 91);

Aangezien verweerster verder tot de onontvankelijkheid besluit van de vordering, omdat deze niet werd voorafgegaan van de rechtspleging tot verzoening, voorzien bij artikel 33, eerste alinea, der besluitwet van 12 Maart 1945;

Aangezien de tegengestelde exceptie gegrond is; dat trouwens de bij voormeld artikel 33, eerste alinea, voorgeschreven procedure tot minnelijke regeling verplichtend is, op straffe van niet-ontvankelijkheid, voor alle hoegenaamde rechtsvorderingen, welke ook de aard of het doel ervan wezen, die gesteund zijn op de bepalingen van de besluitwet (Vredegericht Oostende, 12 Maart 1946; J. J. de P.,

1946, p. 271; J. T. 1945, pp. 247 en 248; Horion, nr 89; Payen en Van Kelecom, nr 72);

Om deze redenen:

Rechtdoende over de hoofdeis;

Verklaren ons bevoegd om er kennis van te nemen;

Verklaren hem verder, bij gebrek aan behoorlijke oproeping tot minnelijke regeling, onontvankelijk; wijzen hem af.

BIBLIOGRAPHIE

Edouard de CALLETAIJ. — *Etudes sur l'Interprétation des Conventions.* — Bruxelles, Paris, Etablissements E. Bruylant, Librairie générale de droit et de jurisprudence, 1947, 175 p.

De bepalingen van het Burgerlijk Wetboek over de uitlegging van overeenkomsten staan blijkbaar niet in de belangstelling van de auteurs. Hun beschouwingen over de in artt. 1156 tot en met 1164 geformuleerde regels zijn meestal uiterst beknopt, terwijl de waarde van sommige dezer voorschriften door velen wordt betwijfeld. Volgens Planiol heeft de wetgever van 1804 het nuttig geoordeeld in wetsartikelen uit te drukken « un certain nombre de principes qu'on aurait pu, sans inconvénient, laisser à l'état de règles doctrinales », vermits zij tot geen moeilijkheden zouden aanleiding geven en in de praktijk weinig gebruikt worden. (Planiol, II, nr. 1184, aangehaald bij de Page, II, nr 560).

Dit gemis aan belangstelling en deze opvattingen zijn echter zeer betwistbaar. De uitleggregels van de artt. 1156, 1164 B. W. zijn immers bij nadere beschouwing niet zo eenvoudig en zo vanzelfsprekend als zij op eerste zicht lijken te zijn. Men kan gerust beweren, dat geen enkele overeenkomst volledig is en dat zelfs de uitspraak: of de bewoordingen ener overeenkomst duidelijk zijn of niet, slechts mogelijk is, nadat men deze laatste voor zichzelf heeft geïnterpreteerd. Hoeveel belangrijke rechtsvragen de uitleggregels van de C.C. in werkelijkheid doen rijzen, wordt door het boek van Mr. de Calletaij op overtuigende wijze nogmaals aangetoond.

Het werk van de Calletaij is geen volledige verhandeling over de uitlegging van de overeenkomsten, waarin aan alle zich stellende problemen en aan de verschillende aspecten er van evenveel aandacht wordt besteed. In werkelijkheid bevat het vier studiën respectievelijk gewijd aan: 1. art. 1156 van de CC. en de overheersing van de innerlijke op de geuite wil; 2. Het opsporen van de wederzijdse bedoeling der contracterende partijen; 3. De uitlegging der overeenkomsten wanneer de wederzijdse bedoeling der contracterende partijen niet blijkt, en tenslotte; 4. Uitlegging en aanvulling van overeenkomsten.

De belangrijkste en ook de meest uitvoerige van deze vier studiën is ongetwijfeld de eerste. Hierin onderzoekt de auteur de tegenstrijdige meningen, die over art. 1156 B. W. werden naar voren gebracht en spoort hij — aan de hand van het Romeins recht, van de oudere rechtsleer en rechtspraak, van de voorbereidende werken van de CC., van de rechtsleer en de rechtspraak sedert de CC., van de opvattingen van het Hof van Verbreking en van buitenlandse wetgevingen — naar de oorsprong en de strekking van deze grondregel voor de uitlegging der contracten. De conclusie van dit onderzoek is belangwekkend. Mr. de Calletaij is inderdaad van mening, dat deze regel reeds door Papinianus zo precies en overtuigend werd gefor-

muleerd, dat verdere verduidelijking overbodig is en nog slechts een oordeelkundige aanwending behoeft. Daar dit laatste dikwijls uitbleef, kan, volgens hem, deze regel en de essentiële gevolgtrekkingen, die er uit kunnen afgeleid worden, aldus geresumeerd worden: de wederzijdse bedoeling van de contracterende partijen, vermits zij de grondslag vormt van de overeenkomsten, moet boven alles verkozen worden; de bewoordingen, die de partijen gebruikt hebben, en die de normale uiting zijn van hun wil, moeten slechts in verband daarmee worden beschouwd. Overeenkomsten moeten uitgelegd worden, in geval van twijfel; twijfel kan voorkomen van hetzij de onduidelijkheid der termen, hetzij van de tegenstelling tussen de termen en de extrinsieke feiten. De alsdan op te sporen bedoeling der partijen zal met des te grotere zekerheid moeten worden vastgesteld wanneer de twijfel minder groot zal zijn; aldus wanneer de bewoordingen van de overeenkomst klaar en precies zijn zal slechts een duidelijk bijkomende andere bedoeling mogen verkozen worden.

Het gaat niet op in deze boek aankondiging in details en discussie te treden. Het historisch materiaal bv. dat door Mr. de Callettaij werd onderzocht is zo omvangrijk, dat men hem moeilijk een verwijt ervan zou kunnen maken een of ander punt — zoals bv. de ten tijde van de codificatie bestaande vrees voor machtsaanmatiging van de rechter, of nog het niet aanhalen van onze beroemde oude auteurs, dan wanneer hij de opvatting van minder bekende en minder belangrijke Franse auteurs vermeldt — niet uitvoeriger of niet te hebben behandeld.

De verdienste van dit werk, en plaatsruimte belet ons dieper in te gaan op de drie andere studiën, is groot; het vestigt de aandacht op een stuk van het burgerlijk recht, dat o.i. teveel verwaarloosd wordt en biedt ruimschoots stof tot precisering en verfijning van eeuwenoude maar altijd nieuwe vragen en moeilijkheden.

E. P. B.

NOTARIELE DAGEN. — Verslagen. — Journées notariales. — Rapports. — Impremeries générales Lloyd anversoïes. 1947.

Het Rechtskundig Weekblad heeft onlangs bericht dat de Tucht kamer der Notarissen van het Arrondissement Antwerpen op 27 en 28 September 1947 te Antwerpen «Notariële dagen» ingericht heeft onder de bescherming van de Federatie der Notarissen van België.

De Impremeries générales Lloyd Anversoïes publiceerden in een tweetalige brochure de verschillende verslagen, die op de «Notariële dagen» zijn uitgebracht geworden. Deze publicatie bewijst de omvang en de veelzijdigheid van het door de congressisten geleverde werk.

De brochure vangt aan met het verslag van Mr J. Grimard, ere-notaris en voorzitter van de Verbodering der Notarissen van België, over de «Kas voor Hulpverlening aan de Oorlogsslachtoffers», die het Belgisch notariaat in zeer aanzienlijke mate tot eer strekt.

In een eerste afdeling vinden we dan de verslagen, die betrekking hebben op het «Notariële Recht». Zij behandelen een ganse reeks van vraagstukken, die de notariaatsinstelling als dusdanig betreffen en die sinds lang de aandacht der belanghebbenden gaande houden.

Mr E. Moreau de Melen, erenotaris en voorzitter van de Federatie der Notarissen van België, onderzoekt de vermindering van het aantal en de wijze van benoeming der notarissen. Zijn verslag behelst enkele concrete en praktische besluiten, die zeer gewenst voorkomen.

Over de vereenvoudiging van het opstel der akten en van de werkwijze der notariskantoren werden referaten uitgebracht door Mr J. Baugniet, Rector der Univer-

siteit te Brussel, en door Mr J. Staesens, erenotaris. Deze verslagen hebben een merkwaardige betekenis.

Er dient speciaal op gewezen te worden dat de beknopte commentaar van Mr J. Baugniet over art. 13 der ventose-wet ongetwijfeld van aard zal zijn om de aandacht der juristen op te wekken in verband met het gebruik van mechanische middelen voor de redactie der akten.

Het laatste deel dezer afdeling bestaat uit een verslag van Mrs W. Janssens en J. De Vroe, notarissen te Antwerpen, over de vereniging van notarissen, alsmede over de plaatsvervangende, de indeplaatsstelling en de afvaardiging van machten der notarissen in ons land.

In de tweede afdeling der besproken brochure zijn al de verslagen samengebundeld, die de oorlogsvraagstukken onderzoeken, waarmede het Belgisch notariaat gestadig in aanraking komt en die tal van moeilijkheden doen oprijzen in de dagelijkse notariële praktijk.

Mr J. Van Houtte, professor aan de Universiteiten te Gent en Luik, bracht een zeer gedocumenteerd referaat uit over de wettelijke en geheime hypotheek van de schatkist in verband met de zeer gevarieerde uitzonderlijke na-oorlogse belastingwetgeving.

De schorsing der termijnen van verval in zake hypotheek en landbouwvoorrechten wordt besproken door Mr. A. Genin, notaris te Doornik, die de mening vooruitzet dat de handhaving der uitzonderlijke maatregelen zich in genen dele meer opdringt.

In een merkwaardig verslag, waarvan het belang le *lege ferenda* dient onderstreept te worden, onderzoekt Mr F. Istas, notaris te Antwerpen, de menigvuldige moeilijkheden, die «afwezigheid en overliden» doen ontstaan in de huidige na-oorlogse periode.

De afdeling der oorlogsvraagstukken wordt besloten met het prae-advies van Mr J. Van Wetter, notaris te Elsene, over de betrekkingen der notarissen met de Dienst van het Sequester. Vooral de machten der mandatarissen worden er zorgvuldig in ontleed.

De laatste afdeling is minder van aard om de juristen in het algemeen te interesseren. Zij bundelt de verslagen, die specifiek op de notarisstand betrekking hebben. De besproken brochure heeft de bedoelde verslagen samengebracht onder de titel «Ereloon en Belastingen».

Een herziening van het tarief der erelonen wordt bepleit door Mr W. Janssens, die tevens een verslag heeft uitgebracht over de bedrijfsbelasting. Mr F. Istas verdedigde insgelijks de herziening van het tarief der erelonen, die laatst aangepast werden door een besluit van 21 Januari 1946.

Zeer lezenswaardig is het referaat, dat werd uitgebracht door Mr E. Poncelet, notaris te Nassogne, over de nog veelvuldig bestaande misbruiken der overdracht van onroerende goederen bij onderhandse akte. Een ingrijpen van overheidswege wordt dringend gewenst.

Mrs H. Delanney, notaris te Bergen, en H. Hermans, notaris te Antwerpen, verdedigen in de twee laatste verslagen onderscheidenlijk het monopolium der aangiften van nalatenschap en de authenticiteit der scheepsakten en belichten daarbij het nut der rechts-onderhorigen.

De opsomming der menigvuldige verslagen, die op de «Notariële Dagen» te Antwerpen zijn uitgebracht geworden, bewijst uiterst duidelijk dat de congressisten een zeer grondig onderzoek hebben ingesteld omtrent de vraagstukken, die het notariaat heden ten dage stelt.

Tal van onderwerpen, die er behandeld werden, moeten de juristen in het algemeen een zeer bijzonder belang inboezemen. De publicatie der uitgebrachte referaten zal dan ook met grote vreugde worden begroet door al wie begaan is met het lot der rechts-onderhorigen.

Raymond JACOBS.

BALIELEVEN

HET JUBILEUM VAN MEESTER ARTHUR BUTAYE

De Ieperse balie heeft op Zaterdag 18 October i.l. het 65-jarig ambtsjubileum als advokaat, en het 60-jarig jubileum als pleitbezorger van Meester Arthur Butaye gevierd.

Rond de heer Matton, Voorzitter van de Rechtbank van eersten aanleg, die de huldezitting voorzat, en de Jubilaris, hadden plaats genomen: de heer Vanden Berghe, stafhouder van de Kortrijkse balie en onder-voorzitter van de Federatie der advokaten van België, de heer Louis Vandermeersch, dd. Voorzitter van de Brugse Balie, de heer Mullens, Voorzitter van het Verbond der Pleitbezorgers van België, de heer De Spot, oudst-ingeschreven advokaat aan de Balie van Veurne, de heer Delobel, advokaat te Ieper, de hh. Magistraten in de Rechtbank van Eersten Aanleg.

In de zaal mochten we begroeten: Z. E. H. Verhaeghe, Pastoor-Deken; de heer Clinckemillie, arrondissementscommissaris; de heer De Cock, Voorzitter van de Kamer der Notarissen; zeer talrijke magistraten, advokaten en vrienden van de gevierde.

De heer Voorzitter Matton zette de reeks redevoeringen in, en huldigde in een sobere en aangevoelde stijl de grote verdiensten van Meester Butaye. Hij herinnerde aan al wat Meester Butaye in zijn lange loopbaan als advokaat gepresteerd had, maar drong vooral aan op zijn verdiensten als Plaatsvervangend Rechter. «Nooit, zegde hij, werd te vergeefs door de Rechtbank op Uw kostbare medewerking beroep gedaan. Uw gedwongen heengaan toen de onverbidelijke ouderdomsgrens U daartoe noopte, werd door de ganse rechtbank tèn zeerste betreurd. Als plaatsvervangend Rechter hebt Ued. ons verlaten, doch het aandenken aan Uw hulpvaardigheid en Uw wijze tussenkomsten is nog immer bijgebleven».

De heer Carre, Procureur des Konings, prees vervolgens de mooie traditie die, om hulde te brengen aan de degenen die vereerd worden, aan de Balie, de magistraten en de advokaten verenigt, beiden bestemd om hunne krachten te verenigen tot het zoeken naar de waarheid en het recht. Hij sprak over de eigenschappen, welke Meester Butaye reeds kenmerkten voor 65 jaar; schranderheid van geest, werklust, zwierig woord en combativiteit, gematigd door zijn hoffelijkheid, rechtzinnigheid en waarheidszin, eigenschappen welke men slechts terugvindt bij dezen die een hoog besef hebben van hunne plichten tegenover het Recht en van wien men gerust mag zeggen dat de Balie voor hen een roeping is».

De heer Dethoor, Hoofdgriffier, sloot zich aan bij de welverdiende toegebrachte hulde aan de «grote vriend van de griffie».

Meester Henri Delobel, als oudste, thans nog werkende ex-stagiaire van Mter A. Butaye, had het over de prachtige carrière van zijn oud-patroon. Hij prees hem vooral om het grote werk dat hij bij, en ten bate van de Ieperse Advokaten heeft verricht; van een balie waar de verhoudingen tussen advokaten tot het uiterste gespannen waren, en waar men er in de eerste plaats op uit was elkaar het leven moeilijk, zo niet onmogelijk te maken (wat is dat allemaal ver...) is hij er in geslaagd een balie te vormen waar het goed en aangenaam is te leven en te werken, en waarvan de algemeen-geroemde confraterniteit in gans het land als voorbeeld wordt gesteld.

«Het is aan hem te danken, zegt Mter Delobel, dat de Ieperse Balie is, wat ze is en, zoals wij ze kennen, eerlijk, gewetensvol, confraterneel, waar afgunst en kleinzieligheid ongekend zijn, en waar de leuze «Omnia

fraterne» werkelijk geen ijdel woord is. Een voorbeeldige advokaat, een echte advokaat is hij, Mter Butaye altijd geweest. Wat zou de advokatuur betekenen zonder de confraterniteit? Ons beroep is moeilijk en lastig; het zou een onmogelijk iets worden, moest de zware plicht van de verdediging tot het uiterste, der belangen die ons toevertrouwd zijn, niet getemperd worden door de confraterniteit, door de broederlijkheid, die zowel in het debat als er buiten, onder ons bestaan moet. Omdat Gij die confraterniteit bij haar gebracht hebt, is de Ieperse advokatuur U zeer dankbaar, Mter Butaye, en zal zij altijd aan U als aan haar grote weldoener blijven denken.»

De heer Mullens, Voorzitter van het Verbond der Pleitbezorgers van België, de eerste Vlaming in deze bijna vijftigjarige Federatie, verklaarde dat hij gelukkig was naar de goede en vermaarde oude stede Ieper te mogen reizen, om in Meester Butaye, de sinds 60 jaar werkzame pleitbezorger te huldigen, en zijn welgemeende gelukwensen te voegen, bij degene die hem zo overvloedig te beurt vallen.

In zijn even spirituele als voorname toespraak had Voorzitter Mullens het in de eerste plaats over het delicate ambt van Pleitbezorger. «De Pleitbezorger — aldus spreker — is de steunpilaar van de rechtsverordering, basis van een goede rechtsbedeling, en om die reden alom geacht door de hoogste instanties der magistratuur. Dat onze instelling oud is, maar niet verouderd, zoals sommigen beweren, lijdt geen twijfel. De eerste Compagnie van «Procureurs» werd in April 1342 door Philippe de Valois officieel erkend. Dat ze veel, en meermaals op zeer humoristische wijze werd gehekeld staat vast. Zegde de Groot-Kanselier de L'Hospital niet eens: «la plupart des procureurs n'ont d'autre but que de faire multiplier, provoquer et immortaliser les procès, il ne trouvent jamais mauvaise cause, excepté quand ils ont pauvre partie qui n'a pas moyen de fournir aux frais». Hetgene voor zijn minst tendencieus was.

Verder geeft spreker lezing van enkele spirituele, soms caricaturale uittalingen van Racine, Lafontaine, Marana en Balzac, («Ils ont des robes longues et noires, peut-être parce qu'ils portent le deuil de toutes les vertus et de toutes les illusions») om weldra tot de lamentaties te komen van Boncenné die schreef, nadat de Franse Revolutie de «procureurs» met één pennetrek weggevaagd had: «Toutes les garanties, étaient méprisées, violées, le frein des taxes n'existait plus. Jamais la justice ne fut plus chère.» Mter Butaye heeft in zijn lange loopbaan bewezen dat het ambt van pleitbezorger voor een goede rechtsbedeling noodzakelijk was, en bewees meteen dat de her-oprichting van het ambt van pleitbezorger in zijn huidige vorm bij decreet van 27 Ventose, jaar VII een goede daad is geweest.

Meester Emile Vanden Berghe, Stafhouder van de Balie van Kortrijk, en Meester Louis Vandermeersch, dd. Stafhouder van de Brugse Balies, voegden zich graag bij de hulde, aan de jubilaris namens hun respectievelijke Balies.

Meester De Spot, oudst-ingeschreven advokaat aan de Balie van Veurne, was van oordeel, dat de lucht van Ieper de achtbare jubilaris hoogst voordelig was geweest. «Want hij is immer jong gebleven, jong van geest, jong van hart en nog vol werkkraft. Daarom wensen wij innig dat Meester Butaye nog lange jaren te Ieper zijn krachten verder zou mogen wijden aan het edel beroep van advokaat.»

De huldezitting ten Paleize van Justitie eindigde met het ontroerende dankwoord van de gevierde Jubilaris, die echter de gelegenheid niet liet voorbijgaan om van zijn spreekwoordelijk geworden vitaliteit en eeuwig-

urende jeugd op de meest spirituele wijze blijk te geven.

Daarop volgde de plechtige ontvangst ten stadhuis door de heer Vanderghote, Burgemeester der stad; de heren Lefere en Dehem, schepenen der stad, allen confraters van de gevierde; en de leden van de gemeenteraad.

Burgemeester Vanderghote had het over de zeer vele en zeer grote verdiensten die Mter Arthur Butaye ten bate van Stad en inwoners had verworven, vooral na '14-'18, toen de stad ten gronde was verwoest. Als voorzitter van het Verbond voor oorlogsgeteisterden, als Voorzitter ook van een Kamer van de Rechtbank voor oorlogsschade, heeft Mter Butaye met taaien wil, onverdroten en onvermoeid, de rechten van zijn medeburgers op krachtdadige wijze, en met succes weten te verdedigen, en de tekortkomingen van de regeringen heftig aangeklaagd.

De Jubilaris beweerde, toen hij aan het woord kwam, niet te begrijpen waarom hij ten stadhuis moest verschijnen, gezien hij «noch gouden, noch diamanten bruiloft vierde». — «Wat ik voor mijn medeburgers heb kunnen doen, ging hij verder, moet niet overdreven worden. Zij zijn het, die voor hun belangen opgekomen zijn. Ik kon niet anders dan mee te gaan, indachtig de spreuk: «Je suis leur chef, il faut bien que je les suive». Niet akkoord, Mter Butaye, Koning Albert I zou uit eigen ondervinding Uw woorden met de meeste overtuiging hebben tegengesproken. En hij zou gelijk hebben gehad. Hij zal Uw bezoek ten zijnen Paleize, waar U, tegen Zijn Ministers in, de rechten van het dode Ieper glansrijk hebt laten zegevieren, wel nooit vergeten hebben.

Met fijne porto en lekkere sigaren werd deze mooie ontvangst ten stadhuis besloten.

Het festijn, dat aan de sympathieke jubilaris werd aangeboden, werd te 19 uur opgediend. De heer Struye, Minister van Justitie, had aangenomen dit banket voor te zitten.

Op het feestmaal namen de heren J. van der Mersch, dd. stafhouder van de balie van Ieper, de heer Van der Berghe van Kortrijk, ter vervanging van de Voorzitter van de Federatie der Belgische advocaten, en Lefere, deze laatste ter vervanging van de Voorzitter der jonge Balie, het woord, en huldigden voor de zoveelste maal onder alle vormen en alle aspecten, bijwijlen gevoeld en ontroerd, luidruchtig en geestig, en in alle gevallen zeer welsprekend, de veelzijdige activiteiten en verdiensten van een buitengewone loopbaan.

Tenslotte was het ons gegeven, het benijdenswaardige talent van Minister Struye te mogen bewonderen. Na zijn gelukwensen aan de eeuwig-jonge jubilaris op zijn beurt te hebben aangeboden, verklaarde hij, enkele oude, stofferige dossiers op het Ministerie van Justitie onderzocht te hebben, en daaruit tot zijn spijt te hebben moeten vaststellen dat het verleden van Meester Butaye niet zo vlekkeloos-zuiver was als wij allen hadden gemeend. Meester Butaye was inderdaad, voor ongeveer een halve eeuw voor de tuchtraad moeten verschijnen, omdat hij het aangedurfd had als één der eersten in de stad op een krakende en piepende fiets de stad door te rijden, een karwats in de hand, om de aanstormende honden weg te slaan. Een dergelijk ergerlijk feit, dat het prestige van de advocatuur ten zeerste aantastte kon niet zonder meer worden voorbijgegaan, en de sportieve jubilaris had een ernstige berisping te encasseren, wat hij zonder twijfel met sportiviteit en met zijn gewone aanleg voor filosofie zal hebben gedaan.

Meester Butaye heeft nooit voor zich zelf iets gevraagd of gepostuleerd, tenzij toch ééns, zegt de heer Minister, toen hij een plaats van magistraat vroeg in Belgisch Congo. De toenmalige minister van Justitie

verklaarde hem dat zijn benoeming binnen de vijftien dagen in het Staatsblad zou verschijnen. En Meester Butaye wacht nog altijd op zijn benoeming. De heer Struye heeft echter niet gezegd of hij als huidige minister van Justitie voor de uitvoering van deze vijftigjarige belofte zou zorgen. Wel zegde hij veel andere dingen, en o.m. dat het Z. K. H. de Prins-Regent had behaagd de jubilaris te bevorderen tot officier in de Leopoldsorde. Met het opspelden van deze hoge decoratie — juiste erkenning van een hoog-verdienstelijk leven — beëindigde de heer Minister zijn heerlijke toespraak.

Het dankwoord van de held van het feest was niet minder spiritueel. Hij dankte eenieder «voor alle woorden van lof en geluk welke hij gehoord had, en ook voor deze welke hij niet gehoord had». Hij dankte speciaal advocaat Lefere «omdat naar het schijnt — zegde de jubilaris — hij voor mij zo vriendelijk is geweest.

Tussen de jonge advocaten en mijzelf, zegde hij, is er slechts dit klein verschil — dat ik veel dingen weet die zij niet weten, maar op de dag van vandaag zij vele dingen verstaan die ik onmogelijk begrijpen kan ».

Het was in een atmosfeer van de meest gezellige cordialiteit dat het banket besloten werd. Niemand die aan dit mooie feest niet een besten indruk zal hebben bewaard.

Wij wensen U nog vele jaren, Mter Butaye, ook al zult Gij filosofisch laten opmerken: «Carpe diem fugit irreperabile tempus fugaces labimur anni». Wij hopen erbij te zijn, wanneer U binnen enkele korte jaren, waarvan we hopen dat ze U mild mogen zijn, uw zeventigjarig jubileum zult vieren.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlandsch Juristenblad, afl. 36. — 25 Oktober 1947.

Mr. E. Brongersma, Staatsnoodrecht en democratie. — Prof. Mr. Dr. G. Van den Bergh, De B-bezettingsmaatregelen, met onderschrift van Mr. K. Van Rijkevorsel. — J. A. M. Van Staay, Incomptabiliteiten.

Weekblad voor Privaatrecht Notaris-ambt en Registratie, nr 4005. — 25 Oktober 1947.

Mr. L. E. H. Rutten, Schijnhandelingen. Fiduciaire rechtshandelingen. Handelingen in fraudem legis. Handelingen in fraudem creditorum. — E. J. A. Marcus, Gedwongen eigendomsovergang.

Tijdschrift voor Notarissen. Augustus-September 1947, nr 8-9.

P. Thuisbaert, Het vruchtgebruik van de overlevende echtgenoot.

Rechtspraak omtrent Werk- en Dienstverhuring. Tijdschrift van de Werkrechtscraden, nr 4.

Paul Horion, De la prescription des actions résultant du contrat de travail et du contrat d'emploi.

Journal des Tribunaux, nr 3741.. — 26 Oktober 1947.

M. Tahon, La liberté individuelle et un nouveau procédé d'expertise mentale.

Revue de droit pénal et de criminologie, nr 1 — Oktober 1947.

H. Bekaert, Ordre social et structure conventionnelle. — J. Richard, Unification des textes réprimant le faux commis en écritures publique et privées. — J. Y. Dautricourt, La définition du crime contre l'humanité.

Revue générale des assurances et des responsabilités. — Maart 1947 nr 3.

Rechtspraak.